

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtak — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje — TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Stev. 28 (538)

Leto XI

NOVO MESTO, 14. JULIJA 1960

UREJUIJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje «Delo» v Ljubljani

TUDI V GOSTINSTVU JE DOVOLJ SKRITIH REZERV

ZATO NADALJNI RAZVOJ NI ODVIŠEN SAMO OD VELIKIH INVESTICIJ

V veliki predavalnici Okrajnega zavoda za izobraževanje odraslih je bil v soboto 9. julija občni zbor Okrajne gostinske zbornice. Med drugim sta se ga udeležila tudi predsednik OLO Niko Belopavlič in predsednik Republiške gostinske zbornice Davorin Ferligoj. Republiški odbor sindikata gostinskih delavcev in Turistično zvezo Slovenije je zastopal Boris Matajc. Omenjeni gostje so s sodelovanjem v razpravi pripomogli k plodnejšemu delu občnega zbora.

Področje novomeškega okraja je polno naravnih lepot. Nova avtomobilska cesta nas je tesno povezala z zaledjem, kjer je dovolj turistov (Zagreb, Ljubljana). Gostinstvo novomeškega okraja je lani brez pomembnega povečanja zmogljivosti doseglo največji promet po vojni. Te ugotovitve so med našimi gostinci sprožile vrsto razprav, saj že dlje časa razmišljamo, kako usmeriti naš turizem. Ogledimo si najprej splošne ugotovitve poročila in razprave.

Razveseljivo je, da se v prometu gostišč povečuje udeležba hrane, saj je bila lani za 24,3 odst. višja kot leta 1958. Hrana predstavlja že skoraj 30 odst. vsega iztržka v gostinstvu. Prodaja alkoholnih pijač se je zmanjšala za dobre 4 odst. Dokaj žalostno pa je, da se je zmanjšal tudi promet brezalkoholnih pijač (za 23 odst.). Zaradi pomanjkanja trgovskega duha v preskrbovalnih podjetjih niso naša gostišča najbolje založena z vsem, kar bi gostom lahko nudila. To velja predvsem za nekatera sezonske pijače in jela. S tesnejšim sodelovanjem gostincev in domačih proizvajalnih podjetij (Industrija prehranskih izdelkov Črnomelj, «Dana» Mirna in Mlekarna Novo mesto) bi lahko odpravili mnogo napak v preskrbi in nudili gostom domače kvalitetne izdelke.

Odkar imamo avtomobilsko cesto je prometnih zvez z zaledjem dovolj, pogrešamo pa lokalnih zvez, ki bi povezovala središča ob glavnih prometnih žilah s turističnimi področji v notranjosti okraja. Smarjške in Dolenjske toplice imajo v turistični sezoni premalo takšnih zvez z Novim mestom. Ne bo odveč, če bodo naša avtomobilska prevozna podjetja o tem resneje razmišljala.

Se beseda o inozemskem turizmu. Lani je bilo 47 odst. več tujih gostov kot leta 1958, naša gostišča pa so jim nudila 6.018 prenočišč. Povečali smo tudi propagandno dejavnost. Zbornica je izdala lani nov turistični prospekt ter priredila v Kranju in okviru gospodarstvenega razstava turističnih lepot Dolenjske, Spod. Posavja in Bele krajine in enako razstavo tudi na jenskem zagrebškem velesejmu.

873 gostinskih delavcev je obiskalo razne tečaje. To dokazuje, da gostinske kadre skrbno vzgajamo. Investicijska izgradnja se ne razvija najbolje. Doslej je bilo uresničenih le 31 odst. s perspektivnim planom predvidenih investicij.

V avgustu srednješolci, septembra kmečka in delavska mladina!

Okrajni komite LMS Novo mesto obvešča mladino, da oddata letos na avtomobilsko cesto Bratstva in enotnosti še dve brigadi: XIII. novomeška srednješolska MDB «Milka Sobar-Nataša» v avgustu in XIV. novomeška kmečko-delavska MDB «Milka Kerin» v septembru. Vsi mladinci, ki se želijo udeležiti zvezne delovne akcije, se lahko prijavijo pri svojih občinskih komitejih LMS ali pa na Okrajnem komiteju LMS Novo mesto.

Okrajni komite LMS Novo mesto

VREME

ZA ČAS OD 14. JULIJA DO 24. JULIJA:
Sredi julija alj malo kasneje močne nevihtne plove. V ostalem bo v splošnem lepo vreme.

Dr. V. M.

okrepčila in hrano. Naloga zbornice je razvijati gostinstvo še naprej v tej smeri. Izpopolnimo nagrajevanje po učinku in postrežimo goste s tem, kar si želijo! Opustimo akademske razprave o tem ali naj bo naše gostinstvo tranzitno, zdravstveno ali penzijsko! Naravnih lepot je dovolj, zaradi pomanjkanja sredstev pa ne moremo takoj graditi večjih obratov. Usmerimo se torej na prehodne goste, ki se ustavljajo pri nas za dan ali dva! Postrežimo jim z domačimi specialitetami in z domačimi vini! Naša gostišča naj bodo prijetno urejeni majhni obrati, kamor se bodo gostje zaradi dobre postrežbe radi vračali in hkrati postali naši najboljši propagatorji.

Mreža na novo asfaltiranih cest, novi vodovodi in električne naprave pomenijo tudi investicije, namenjene gostinstvu. Za-

to moramo mrežo majhnih gostišč na podeželju razširiti in lokale preurediti tako, da bomo lahko v njih gostom dostojno postregli. Za to bomo potrebovali le majhna investicijska sredstva, ki se bodo bogato vračala. Z gostinstvom povežemo tudi ostale panoge kot so lovstvo in ribištvo ter domača obrt. Dolina Krke in Kolpe ter vse Dolenjsko gričevje so polni naravnih lepot. Ob vsem tem pa se bodo gostje radi zatekali k nam le, če jih bomo znali lepo postreči in če jim bomo nudili vse, česar si turist želi. Molijo se vsi, ki mislijo, da nas bodo gostje in turisti zaradi avtomobilske ceste, »lepih oči« in naše preteklosti radi obiskovali!

Občni zbor je prejel pozdravno pismo gostinske zbornice iz Kranja in pozdravno brzojavko zbornice iz Kopra, gostinski vajenci pa so občnemu zboru zaželeli plodno delo in poklonili predsedstvu šopek nageljnove. Iz razprave, ki se je razvila, ko je bila predlagana kandidatska lista, sodimo, da novi upravni odbor ni dovolj pomlajen z delovnimi in mladimi gostinskimi delavci. Ozkosti in vase zagledanost sta nam na Dolenjskem že večkrat škodovali.

ČRNOMELJ: priprave za izdelavo perspektivnega družbenega plana

V črnomeljski občini je bila pred kratkim imenovana posebna komisija za izdelavo perspektivnega plana komunne za obdobje 1961—1965. Novi regionalni plan za področje občine naj bi bil v svojih poglavjih in točkah kar najbolj življenjski, tako da mu bo močno s prizadevanjem vseh delovnih ljudi v celoti zadostiti.

Danes redni občni zbor OZZ

Ob devetih dopoldne se bo danes začel redni občni zbor Okrajne zadrzne zveze v novomeškem Domu sindikatov. Poročilo o razvoju kmetijstva v letu 1959, o organizacijskem in ekonomskem stanju zadrznih organizacij so medtem delegati za IX. občni zbor OZZ že prejeli.

glavni plan pa panogah je bilo imenovanih več podkomisij; njihova skrb bo, da se bodo gospodarske organizacije in ustanove takoj lotile zbiranja materialov ter sestave načrtov njihovega lastnega razvoja.

Dosedanja praksa je pokazala, da poteka zahtevano delo povojno le v večjih gospodarskih organizacijah, ki imajo svoje plane večji del že vsestransko dobro obdelane. Slabše je v manjših podjetjih, kjer ponekod še sploh niso začeli s pripravljalnimi deli.

Občinski ljudski odbor pričakuje, da bo prišlo pri tej akciji do izraza sodelovanje občinskega Društva inženirjev in tehnikov. Tudi to društvo je že imenovalo posebno komisijo strokovnjakov, katerih naloga bo sodelovati z občinsko komisijo ter nuditi pomoč tam posameznim zainteresiranim organizacijam.

Pozdrav tovariša Milana Željca

Okrajni odbor ZA Novo mesto je na nedavno slavje Gorjanskega bataljona povabil med drugim znanimi prvoborci tudi tovar. Milana A. Željca, ki pa se je 1. julija opravil s pisnom naslednje vsebine:

OKRAJNEMU ODBORU ZVEZE BORCEV NOVO MESTO!
Prejel sem vaše povabilo, da bi prisostvoval zboru Gorjanskega bataljona, ki bo 4. julija 1960 na Prežekcu pri Orehoviči. Iskreno se zahajam za pozornost in vabilo ter obenem želim temu zboru največji uspeh. Čeprav zelo želim in imam velike obveznosti do Gorjanskega bataljona iz skupne borbe med narodnoosvobodilno vojno, le ne morem prisostvovati temu zboru, ker sem prav te dni zapet z zelo važnimi in neodložljivimi službenimi posli, ki so povezani z državnimi obiski v naši državi.

Opravitiću se, ker ne morem ustreči vašemu vabilu in še enkrat želim najboljši uspeh pri vašem prihodnjem delu! Tovariško vas pozdravlja

generalni podpolkownik Milan A. Željč

Ze mesec dni žanjemo v državi: začeli so v Vojvodini, Banatu in Sremu, naših največjih žitnicah, kjer smo tudi letos dosegli izredno visoke pridelke belih žit — po zaslugi moderne mehanizacije, semena najboljših žitnih sort, umetnih gnojil in upoštevanja vseh pravil sodobne agrotehnike. Pred 10 dnevi so padli prvi snopi tudi po njivah Bele krajine, te dni pa žanjemo že skoraj povsod v okraju. Medtem ko smo imeli lani v okraju le 5 kombajnov, pomaga letos pri žetvi že 21 železnih velikanov: žanjejo, mlatijo, čistijo žito in ga, spravljeno v vrečah, puščajo za sabo na njivah... Pridelke belih žit v okraju letos ne bo skoraj nič manjši kot lani, čeprav bo ponekod zaradi suše zrnje nekoliko drobnejše kot je bilo lani. V pogodbenem sodelovanju (kooperaciji) so letos zadrzniki našega okraja posejali 2.147 hektarov pšenice italijanskih sort, prihodnje leto pa naj bi te površine povečali na 5 tisoč hektarov. — Na sliki: na nekdanjih stelnikih v Beli krajini valovi morje zlatega pšenicega klasja

Begunje vabijo

V nedeljo 17. julija bo v Begunjah na Gorenjskem praznovanje 15. obletnice osvoboditve

političnih zapornikov iz zloglasne begunjske kaznilnice. Med drugo svetovno vojno je bila ta kaznilnica največja mučilnica v okupirani Sloveniji. Tu so bomo zbrali bivši politični zaporniki, interniranci in deportiranci iz vseh krajev Sloverije, ne glede na to, kje so bili med vojno internirani ali zaprti. Proslava se bo začela že v soboto 16. julija s pohodom odredov predvojaške vzgoje, z mitingi v Begunjah in s kresovi po okoliških hribih. V nedeljo zjutraj bodo člani predvojaške vzgoje in taborniki uprizorili napad na Begunje in osvoboditev kaznilnice. Ob desetih se bo začelo slavnostno zborovanje, na katerem bo govorila tovariška Vida Tomšič. Po kulturnometniškem sporedu se bo začelo pravo

srečanje nekdanjih internirancev in političnih zapornikov.

Udeležimo se politično-manifestativnega srečanja vseh tistih naših ljudi, ki so med vojno trpeli in se borili v fašističnih ječah in taboriščih! V Begunjah bomo znova povedali jasno pred vsem svetom: nismo in ne bomo pozabili na fašistična grozodejstva! Odlodno bomo protestirali proti vsem pojavom neofašizma, saj smo v boju za mir in socializem trdno povezani z vsem naprednim človeštvom.

Danes podelitev Trdinovih nagrad za 1960

Okrajni svet Svobod in prosvetnih društev Novo mesto bo danes dopoldne ob 11. uri svečano razdelil Trdinove nagrade za leto 1960. Slavje bo ob 11. uri v dvorani Zavoda za izobraževanje odraslih; o njem bomo obširneje poročali prihodni teden.

Razstava del Trdinovih nagrajencev

Studijska knjižnica MIRANA JARCA v Novem mestu je danes dopoldne odprla v veži in na stopnišču svoje stavbe na Cesti komandanta Staneta razstavo življenjskih del letošnjih Trdinovih nagrajencev. Razstava bo odprta nekaj tednov; njen obisk pričujemo!

Obvestilo naročnikom in dopisnikom Dolenjskega lista

Zaradi letnih dopustov v tiskarni DELO in v našem uredništvu ter zavoljo drugih tehničnih vzrokov bomo primorani skrajšati obseg lista pri nekaterih številkah našega tednika v prihodnjih dveh mesecih. Začasno zmanjšani obseg lista bomo nadomestili s številkami na osmih in desetih straneh v jeseni in pozimi, ko imajo zlasti naši bralci na podeželju več časa za redno prebiranje časnikov in knjig. Prosimo vse naročnike in bralce Dolenjskega lista, da sprejmejo začasni ukrep naše uprave z razumevanjem na znanje. Hkrati prosimo vse naše stalne dopisnike in sodelavce, da nam v tem času pošiljajo predvsem krajše, pregledne in izčrpne prispevke, da obveščeno naših bralcev kljub začasno skrajšanemu obsegu lista ne bi trpela.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA «DOLENJSKEGA LISTA»

KOMBAJN, KOMBAJN, KOMBAJN!

Povsod so govorili samo o kombajnu. Ne samo govorili, kritili so z rokami, vpili drug čez drugega in se prerekali, kje naj žanje danes, kje jutri in na čigavi njeni naj začne žeti... Upravnik zadrge Dragatuš, Janka Brodarica, je za vsako ograjo, za vsakim hišnim vogalom in na vsakem križpotju čakala »zaseda«:

— Slušaj Janko, ti znaš, da sam ja kooperant! Daj, stori mi dobro, pa naj pride kombajn jutri k meni! Nekar se ne boj, saj je njiva ravna in obračal bo tudi lahko!

Približno tako so začeli vsi... Čudil sem se, odkod upravniku toliko potrpežljivosti, saj je naprej in naprej enako odgovarjal vsem »zasedam«.

— Poslušaj me brate! Tvoja pšenica še ni zrela. Za kombajn je godna le eden dni pozneje, kot za žetev s srpom. Plan žetve smo naredili in se ga bomo držali. Danes dopoldne Kvasica in Polane, popoldne Dragatuš, jutri pa žanjemo naše, na stelnikih! Vse žito sem pregledal in vem katero je zrelo. Za tvoje dobro gre, saj več kako bo, če bo pol zrnja zelenega!

Dragatuščani pa se niso dali ugnati. Prežali so v »zasedah«, prosili, rotili in celo grozili so nekateri.

Ce mi ne pride vele jutri, ne bom nikdar več kooperiral, bome da! Tako so približali nekateri. Človek je pač vzkipljiv. Nazadnje se je upravnik z vsemi mirno pogovoril. Razgovori tega dne mi bodo ostali še dolgo v spominu.

V gostilni pod lipo je sedelo za mizami več gospodarjev. Vneto so se prerekali. Ko sva vstopila so utihnili, nato pa se je vsulo kot plaz:

— Čuj Janko! Jakcu je lahko požel, tišo mojo malo krpo zraven pa ni mogel! Pa ni deset korakov razlike! Kaj je to kakšna komanda!

— Saj je še vse zeleno! Počakajte da dozori! Drugi teden! Je spet razlagal upravnik.

— Kaj boš zeleno ali ne zeleno! Ce bo kombajn prišel ali ne, reci,

da bomo znali, je vpadel v besedo drugi.

— Vraga bo prišel! Veš, da ga Kvasičani ne dajo. I ja ga ne bi dal če bi bil v moji vasi! Je pripomnil postaran šaljivec.

— Letos sem plačal 55 minut, pa je manja njiva kot lani, je razlagal nekdo.

— Pa posej večjo njivo, pridelal boš več, kombajn pa ti bo požel za manjše denarje, mu je razlagal razumnjši.

— Saj bi sejal več, pa nimam njive, je odgovoril prvi. Nastal je kratek premor.

— Kaj pa vaški kolobar? Ali ste že kaj sklenili o tem, je vprašal član zadrznega sveta.

— Kako da ne! Pogovorili smo se nekateri, pa kaj ko imas vedno kakšnega zlodja, ki noče, v soseski. Samo eden je proti, pa vse skazi! Nato je stekel pogovor o vaškem kolobarju. Previdno, kot predica vreteno, so odvijali misli. V notranjosti so se še odločili. Stroji so jim posredovali spoznanje, da so njihove njive premajhne.

Kombajn bi že moral žeti v Dragatušu, pa ga ni bilo. Ljudje so bili nestrpni, zato sva odšla z upravnikom pogledat. Ob poti sva dohitelega skupno pogledat. Ze od daleč so ogorčeno mahali z rokami. Ustavila sva se. Bili so Dragatuščani. Vsula se je ploha protestov, ker kombajn še vedno žanje v sosednji vasi. Tudi

nekaj pikrih opazk je padlo. Ogorčeni so povedali, da kombajn žanje nekemu, ki ni danes v planu! Z upravnikom sva odhitela tja.

Ob poteh so stali ljudje in si z dlanmi zasencevali oči, da bi laže opazovali kombajn, čudo vseh čudes. Stroj, ki žanje, mlati in čisti hkrati. Gospodarji so vpraševali:

— Pravitve plan, pa plan, temu pa lahko? In še član zadrge ni vrhu vsega!

Upravnik ni odgovarjal, medpotoma je sklenil: Kombajnista je prental. Prišli smo na njivo. Na drugem koncu je stroj pravkar obračal, šele eno red je požel.

Ko pride na ta konec bo takoj izključil in odšel v Dragatuš! Kar smo se zmenili mora držati! Je rekel odločno Janko Brodarica. Kmalu nato je dvignil roko. Stroj se je ustavil. Gospodarju, ki je držal vrečo, je bilo ob tolikih gledalcih nerodno.

— Dobro veš, da sem ti dovolil samo zgornjo njivo. Ta pšenica je še zelena, kraj le noriš!

— Saj je zrela, se je izgovarjal gospodar in hitel zavezovati vrečo. Ko smo jo odvezali in pogledali zrnje, je bila skoro polovica zelena. Nato jih je slišal še kombajnista. Sedel je visoko na kombajnu, ves črn od prahu in pripovedoval:

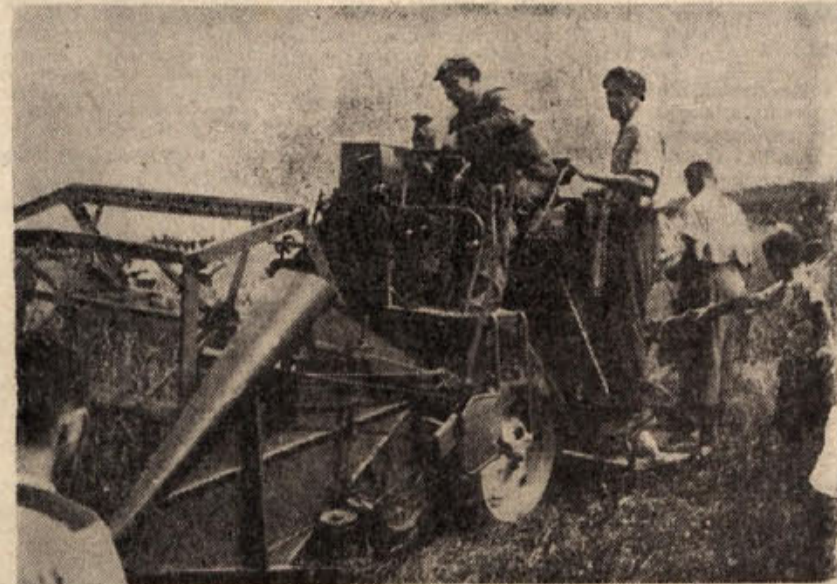
— Janko! saj so vsi kot znoreli! V procesiji hodijo za menoj z njive na njivo in prosijo: daj meni, pa še meni, pa še meni! Se odbornike je premagalo, nekateri od njih niso nič boljši...

Spet je pognal stroj in po bližnji zavil proti Dragatušu. Ko smo prišli tja, so nas prej ogorčeni kmetje radostno pričakovali.

— Red mora biti, saj sem vam rekel, jih je ogovoril upravnik. Oni pa so molčali in zaljubljenno opazovali velik rdeč stroj, ki je počasi drsel po njivi in požiral klasje.

— Da, kombajn, to ti je stroj, so ugotavljali...

Miloš Jakopec

Pred leti so marsikje še nejeverno zmajevali z glavami, ko je na vasi nanesel pogovor na pomoč strojev pri kmečkih delih — danes se skoraj povsod že kregajo, kdo bo kombajn ali plug prejel dobil... Stroj, izdelek naših, po vojni ustanovljenih modernih tovarn, postaja nepogrešljiv pomočnik našega naprednega kmotištva

Videm-Krško: za boljšo preskrbo

RAZGOVOR Z VOLIVCI — tako se imenuje oddaja RTV Ljubljana, v kateri posredujejo odgovore na vprašanja volivcev. Na sporedu je vsak petek ob 17.10. Vsakih štirinajst dni odgovarjajo volivcem nekoga okraja. Zaradi aktualnosti bomo nekatere odgovore posredovali tudi našim bralcem. Danes posredujemo odgovor na pismo volivcev iz Vidma-Krškega, ki je bil na sporedu v zadnji oddaji. Vprašanja za to oddajo pošiljajte na naslov: RTV Ljubljana — »Razgovor z volivci«, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 17.

Vprašanje: Volivci iz mesta Videm-Krško se pritožujejo zaradi slabe preskrbe s kmetijskimi pridelki, češ da je mesto v neposredni bližini Krškega polja, vendar pa bo najti rešitev le v povečanju proizvodnje. Da bi se stanje popravilo, je ljudski odbor v svojem gospodarskem programu narekoval hitre ukrepe za povečanje kmetijske proizvodnje. — Letošnji družbeni plan občine predvideva povečanje kmetijske proizvodnje za 29 odstotkov v primeri z minulim letom. Posebno skrb je treba posvetiti živinorejski proizvodnji; ta v minulih letih ni dosegla zaželenega uspeha.

Odgovor na to vprašanje smo dobili pri referentu za kmetijstvo na občini Videm-Krško, tovarišu Francu Kovačiču:

Po vojni se je mesto Videm-Krško industrijsko močno razvilo. Razen povečanja papirne industrije je bilo ustanovljenih tudi več drugih obratov. S tem se je številno zaposlenih v industriji, obrti in ostali dejavnosti povečalo že nad 2500. To je povzročilo motnje v redni preskrbi, ker je kmetijska proizvodnja ostala na isti ravni kot pred vojno. Tudi trgovska mreža ni imela uspehov pri povečanju in urejanju poslovanja. Razumljivo je, da je tako stanje vodilo volivce do negotovanja.

Vsi ti problemi so bili v zadnjih dveh letih čestokrat predmet razprave na svetu za blagovni promet pri občinskem ljudskem odboru, na občinskem sindikalnem svetu in tudi na ljudskem odboru. V razpravah je bilo poudarjeno, da

kolade in likerjev uredila nov nekarski obrat. Tudi vprašanje trgovske mreže smo začeli načrtno urejati. Trenutno pripravljamo dve trgovini, ki bosta prodajali bivilske potrebščine. Ostale poslovalnice bomo specializirali tako, da bo izbira blaga pestrejša, samo poslovanje pa solidnejše.

Razpis Delavske univerze v Brežicah

Delavska univerza v Brežicah razpisuje vpis v I. semestru večerne ekonomske srednje šole in v 5., 6. ter 7. in 8. razred večerne osemletne šole v Brežicah.

Vpis bo trajal od 15. julija do vključno 25. avgusta 1960 vsak dan od 8. do 12. ure v pisarni Delavske univerze v Brežicah, kjer dobite vsa podrobna navodila.

Vpis v II. semestru Ekonomske srednje šole bo od 1. do 15. septembra 1960 — v pisarni Delavske univerze v Brežicah.

Od 15. julija dalje bomo sprejemali tudi prijave za tečaj angleškega in nemškega jezika ter za stenografski tečaj.

Morebitnih poznejših prijav ne bomo sprejemali.

DELAVSKA UNIVERZA BREŽICE

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ko se je v prvih dneh julija letos pojavila v tisku kratka novica, da pogrešajo v vodah severno od Norveške neko ameriško letalo, ni ta novica vzbudila posebne pozornosti. Ameriška letala so iskala pogrešano letalo nekaj dni, ne da bi ga našli. Naproščina je bila celo neka sovjetska ladja, naj pomaga iskati.

Deset dni potem, ko je letalo izginilo, je sovjetska vlada poslala vladam ZDA, Velike Britanije in Norveške note, v katerih odločno protestira proti ponovni kršitvi sovjetskega zračnega prostora po ameriškem šestmotornem bombniku RB-47 in sporoča, da je ta bombnik sestrelilo 22 kilometrov znotraj sovjetskega zračnega prostora nad Barentsovim morjem sovjetsko lovsko letalo. Poveljni ameriškega bombnika in trije člani posadke so se ubili, medtem ko so navigatorja bombnika in še nekoga drugega pilota potegnili živa iz morja. »Oba hosta sojena strogo po sovjetskih zakonih,« je rečeno v notah.

Letalo je po izpovedih obeh pilotov — kakor trdi sovjetska nota — vzletelo z ameriškega oporišča Brightonton z vojnemu namenu. Pred odhodom so piloti baje dobili navodila, naj ohranijo misljo v popolni tajnosti in naj ne skušajo vzpostaviti redne radijske zveze z ameriško bazo v Veliki Britaniji. Ponovna sestrelitev ameriškega letala nad sovjetskim ozemljem oziroma vodami tako kmalu po incidentu z vojniskim letalom »U-2« maja letos je nedvomno še bolj zaostriła odnose med ZSSR in ZDA oziroma med obema blokoma. Še posebej, ker sta tako Hruščev kot obrambni minister Sovjetske zveze Malinovski po prvem incidentu izjavila, da ZSSR ne bo trpela takih potofov

TO POT »RB-47«

Toda v tem pogledu je bil bolj zgovoren sovjetski premier Hruščev, ki je naslednjega dne po objavi not sklical v »Sverlovski dvorani« Kremlja tiskovno konferenco in pred štiri sto novinarji in fotoreporterji poudaril, da ostaja v polni veljavi izjava maršala Malinovskega o udeležbi proti oporiščem, s katerih opravljajo vojunške polete nad sovjetsko ozemlje. V tem pogledu so bila obrambnemu ministru izdana jasna navodila, ki so jih sporočili tudi poveljnikom raketnih enot. Pripomnil je, da se bo ZSSR ponovno pritožila pred Varnostnim svetom in sprožila te zadeve tudi v Generalni skupščini OZN. Dejal pa je tudi, da temeljiti sovjetska politika še nadalje na načelih miroljubne koeksistence, na ohranitvi miru in razvijanju trgovine z vsemi državami.

Prva ameriška reakcija je prišla iz ust zastopnika za tisk Bele hiše Hagerstija, ki je dejal, da je vsak poskus povezovanja letala »U-2« z bombnikom »RB-47« povsem brez podlage, ker je letalo letelo nad mednarodnimi voda-

mi, torej niti ne nad sovjetskimi teritorialnimi vodami, še manj pa nad sovjetskimi ozemljem. Po njegovih besedah (izjava je odobrili predsednik Eisenhower) lahko pomeni sestrelitev tega letala samo »namen in nepremišljen poskus povzročiti mednarodni incident«.

Kljub temu je pričakovati, da bo reakcija svetovnega javnega mnenja,

tudi tistega na Zahodu, neugodna za ZDA. Čemu je treba zaostrovanje položaj, ki je tako in tako dovolj napet po neuspehu pariške konference? Tako igranje ali pa morda izvajanje utegne imeti silno resne posledice. Niso sicer še znane podrobnosti in morda v celoti tudi ne bodo znane, toda že zdaj je dovolj razloga za obžalovanje.

Ta incidenti ponovno dokazuje, da je mnogo lažje kaliti mednarodne odnose, kot jih popravljati. Vsekakor pa dokazuje, da smo trenutno v razdobju, ki je zelo kočljivo in občutljivo in ko so potrebni vsi napori za pomiritev. V tem razdobju, ki je nastopilo po neuspehu pariške konference, je po besedah predsednika republike Tita potrebno, da se vsak narod aktivno bori za mir. Konferenca na vrhu je namreč pokazala, da same velesile niso sposobne reševati najbolj perečih problemov sedanjega časa. Zato je potrebna vsestranska dejavnost vseh, posebno izvenblokovskih držav, da bi preprečili najhujše in obnovili zaupanje med narodi.

Krompir kliče na pomoč!

Krompirju grozi v letošnjem vlažnem in toplem vremenu velika nevarnost, namreč napad krompirjeve plesni ali fitofitore. Trenutno so v največji nevarnosti zgodnje sorte, čeprav se je pojavila že tudi na poznejših, kot n. pr. merkur.

Kakšni so znaki bolezni? Na spodnjih listih krompirja se pojavijo temne rjave pege, ki so zmeraj na robovih ali na vrhu lista, nikoli pa ne v sredini lista. Ob vlažnem vremenu ali če je rosa, je na melem zelenim delom lista in rjavimi pegami vidna bela puščasta prevleka, ki spominja na plesen. Ta plesen so trosnovniki s trosi, s katerimi se bolezni v deževnem vremenu nagle širi. V nekaj dneh je ves nasad rjav, suh in daje značilni vonj po plesni. Trose zbijajo dež tudi v zemljo, kjer pridejo v stik z gomolji že med rastjo ali med izkopom. Gomolji so polni sivkastih udrin in lupini in tak krom-

pir bo v skladišču zelo rad gnil. Fitofitora je torej bolezen, ki dela škodo na zelenih delih že zdaj na njivi in še ko je krompir že v kleti.

Bolezen povzroča vsako leto težke milijone škode v pridelovanju krompirja (manjši pridelki, gnitje). Zatiiranje je enostavno in zelo učinkovito, če je le pravočasno izvedeno. Ko je nasad že porjavel, je vsako škropljenje odveč. Za borbo proti krompirjevi plesni so učinkovita bakrena sred-

stva; najbolj znana so bakreno apno, ki ga vzamemo 1-1,5 kg na 100 litrov vode, Dihan in Ljotan — 30 dkg ali Superkuprenoks — 50 dkg na 100 litrov. Najenostavneje je, da enega tega pripravka dodamo škropivu proti kloradskemu hrošču (Lindan, Pantakan, arzenat in pod). Pri škropljenju je treba zadeti predvsem spodnjo stran listov s fino razpršenim škropivom.

Kdaj škropiti in kolikokrat? Profitoftorna služba, ki ima opazovalce po vsej Sloveniji, daje vsak dan po tisku in radiu poročila in navodila o tem. Najbolje je, da se pridelovalci držijo teh rokov. Verjetno bo treba škropiti — tudi pozne sorte — že ta teden, ponekod že kot drugič.

Kratke iz RAZNIH STRANI

■ Predsednik ZDA Eisenhower je napovedal program pomoči ZDA državam Latinske Amerike. Ta program bo predložil na konferenci ministrov za gospodarske resore Organizacije ameriških držav, ki se bo začela 2. septembra v Bogoti.

■ V Parizu so uradno sporočili, da je Francija razglasila neodvisnost treh afriških držav: Francoskega Konga, Čada in Srednje Afrike.

■ Kubanski zunanji minister Paul Roa je poslal predsedniku Varnostnega sveta pismo, v katerem prosi, naj bi se ta organ OZN takoj sestal zaradi obnavljanja položaja, ki je nastal po zaostrovanju ameriškobakubanskih odnosov.

■ V Los Angelesu se je začela konvencija ameriške demokratske stranke, ki bo določila demokratskega kandidata za novembra predsedniške volitve. V središču konvencije se je zbralo približno 2000 delegatov iz vseh držav ZDA. Čeprav so možni štirje kandidati, ima največ upanja, da bo imenovan za kandidata 43-letni senator John Kennedy iz države Massachusetts.

■ Predsednik Gane Nkrumah je poslal vse neodvisne države Afrike, naj določijo datum, ko bodo priznale časovno afriško vlado kot edino zakonito vlado in prekinitve diplomatske odnose s Francijo.

■ Na kongresu Nacionalne unije Združenih arabskih republik je predsednik Naser objavil glavne smernice notranje in zunanje politike ZAR. V zunanji politiki se bo ZAR držala izven blokov, v notranji politiki pa bo na socialističnih temeljih gradila družbeno in gospodarsko življenje.

■ Volivci v novo ustanovljeno skupščino na Cipru bodo 31. julija letos. Po sporazumu med Ciprom in Veliko Britanijo o oporiščih za britansko vojsko in finančni pomoči bo kmalu razglasila neodvisnost Cipra.

■ Japonski zunanji minister Fujičama je dejal, da so ZDA imenovale letalo »U-2« s svojih oporišč na Japonskem. Letalo tipa »U-2« so maja sestrelili nad Sovjetsko zvezo.

■ Na povabilo poljskega Sejma je prišlo v Varšavo delegacija Vrhovnega sovjeta ZSSR.

Nabirajte zdravilna zelišča

Cvete: lipe, rmana, rdeče detelje. Listi: breze, šmarnice, vinnogradniškega lapuha, gozdnega jagode, melise, ozkolistnega trpotca, robide, maline, pekoče koprive, jeterjnika.

Rastline: pelina, gladisnika, trbiske rese, kopitnika, krvavega mlečka, taventrozhe, šentjanževke, rmana, melise, vodne kreše, črnobine, ptičje kase, ženiklja, materine dušice.

Korenine: arnike, šmarnice, malega divjega janeža, velikega divjega janeža, medvedovih lac, trobentice, črnobine, male norice, pekoče koprive, srčne moči.

Luhje: češminovih korenin, češminovih palic, krhlike.

Razno: suhe borovnice, kumno, ržene rožičke.

Za prodano zdravilna zelišča, sveže in suhe lističe ter gobe zahtevajte GOSADOVE NABIRANJE KUPONE, da se boste lahko v jeseni udeležili velikega nagradnega žrebanja in srečalova! Vsa ostala poljnila in cene dobite v zadrugi ali pri GOSAD, skladišče Novo mesto, Slakova ul. 8.

RAZPIS ŠTIPENDIJ OBLO ČRNOMELJ

Komisija za štipendije Občinskega ljudskega odbora Črnomeljskega območja na podlagi 22. in 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ št. 32-349-55) za šolsko leto 1960/61 naslednje pogodbeno štipendije:

- 2 štipendiji za študij na filozofski fakulteti, oddelku za sociologijo,
- 1 štipendijo za študij na stomatološki fakulteti,
- 3 štipendije za študij na VPS—oddelku za angleščino-nemščino,
- 2 štipendiji za študij na VPS—oddelku za matematiko—fiziko,
- 1 štipendijo za študij na VPS—oddelku za tehnični pouk — fiziko
- 1 štipendijo za študij na Višji šoli za medicinske sestre
- 8 štipendij za študij na učiteljski.

1 štipendijo za študij na srednji zobotehnični šoli,

2 štipendiji za študij na srednji ekonomski šoli,

2 štipendiji za študij na administrativni šoli.

Prošnji, kolkovani z 250 din, je treba priložiti naslednje priloge:

1. življenjepis,
2. potrjen prepis zadnjega šolskega spričevala (slušatelj višjih in visokih šol potrdilo o zadnjem vpisu in potrdilo o opravljenih izpitih),
3. potrdilo o premoženskem stanju prosilca in njegovih staršev,
4. potrdilo podjetja ali ustanove o višini mesečnih prejemkov staršev,
5. mnenje mladinske ali druge družbene organizacije,
6. otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja naj predložijo potrdilo ZB.

Pri razpisu imajo prednost otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, prosilci iz območja občine Črnomelj in prosiči višjih letnikov študija.

Rok za vlaganje prošenj je do 31. julija 1960.

Občinski ljudski odbor Črnomelj, Komisija za štipendije.

»ELEKTROTEHNA« elektrotehnično podjetje LJUBLJANA

vam nudi: ves elektrotehnični material, domače in inozemske proizvodnje, elektroinstalacijske materiale, transformatorje, motorje, žarnice itd. Skladišče vseh proizvodov tovarne kablov »Moša Pijade«, Svelozarevo. Poslužite se nakupa pri nas — nudimo širok asortiment vseh navedenih proizvodov po konkurenčnih cenah!

»LEK« LJUBLJANA Celovška 135

Pred prehladom, utrujenostjo, gripo — vas ščiti VITERGIN tablete. — Vsebujejo krepilne sestavine: C vitamin, Coffein in glukozo. — VITERGIN dobite v vseh lekarnah!

TRIGLAVSKA TISKARNA Ljubljana, Dalmatinova 8

CESTITA ZA DAN VSTAJE — 22. JULIJ!

»FRUCTUS« IZVOZ-UVOZ KOPER

se priporoča!

VELETRGOVINA »PREHRANA«

export-import, Ljubljana, Kersnikova ul. 2

»SATURNUS« tovarna kovinske embalaže — LJUBLJANA

čestita vsemu delovnemu ljudstvu, zlasti pa članom ZB za dan vstaje!

Zivel dan vstaje slovenskega ljudstva! KOLINSKA — TOVARNA HRANIL LJUBLJANA

TRGOVSKO PODJETJE »TKANINA« LJUBLJANA

priloga potrošnikom svoje poslovalnice: TKANINA — Nazorjeva ul. 4 PASAZA — pasaji nebotičnika PEI JANEZU — Vodnikov trg 3 Bogata izbira blaga, cene solidne!

Rž, za poldruga moža visoka

Dragatuš se izpreminja — smo pisali lani, letos pa lahko mirno rečemo: Dragatuš se je izpremenil. Na 56 ha novih kmetijskih površin se daje v vetru za poldruga moža visoka rž, italijanska pšenica čaka kdaj jo bo požel kombajn, traktorska kosilnica pa reže vestervaldsko Julko.

Nekako na sredi nekdanjega stelnjaka se dviga v zrak velika kopica sena. Tam, kjer je pred dobrim letom dni, v senici brez in zaniknega gozda uspevala le praprota, bo kmetijska zadruga Dragatuš postavila lep pridelek. Pšenica je bila enaka kot na poljih kooperantov, prejšnji teden jo je požel kombajn. Rž so sejali lani v jeseni prvič. Upravnik zadruga je visok možak, pa se je brez težave stoje in v zravan skrbi v njej. In seno »mrva«, mu pravijo Belokranjci, je preslego vsa pričakovanja. Pridelek je za polovico večji kot na drugih travnikih.

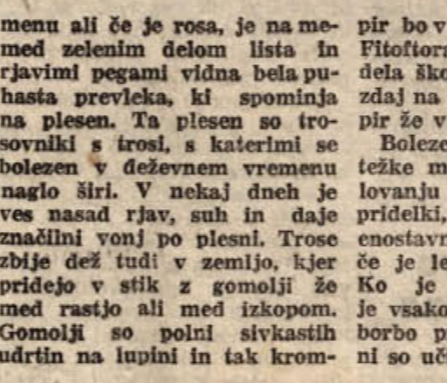
Nejeverni Tomaži, ki so še lani prerokovali neuspeh, so umolknili. Vedo, da ni več nikogar, ki bi bil pripravjen poslušati njihove marnje. Prepričljivejši kot njihove govornice in napovedi je pridelek, ki raste iz zemlje. Pridelek, v katerega ni nihče verjel. Zato se Dragatuščani ustavljajo na poti, ki deli stelnjake na dvoje, gledajo tehtajo in razmišljajo. Vrsto novih vprašanj je sprožilo teh 56 hektarov prej neplodne zemlje.

Trgovsko podjetje »PETROL« LJUBLJANA

Za vse vrste dvotaktnih motorjev uporabljajte specialno olje za dvotaktna motorja znamke »DVO-TAKTOL« — proizvod Petrola, Ljubljana. Zahtevajte na vseh servisih in črpalkah specialno olje za dvotaktna motorja »DVO-TAKTOL« — ki se lahko uporablja za vse uvožene in domače dvotaktna motorja! Kvaliteta olja odlična!

PODJETJE »KROJ« LJUBLJANA Poljanska cesta 15

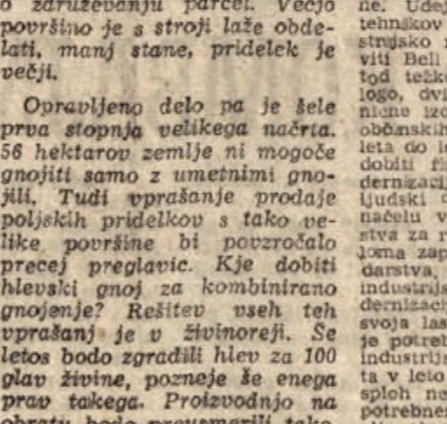
s svojimi poslovalnicami: Resljeva c.1, Titova c. 4, Poljanska c. 7 čestita prebivalcem novo-meškega okraja za DAN VSTAJE!

Košnja v okraju daje letos izredno bogat in lep pridelek sena. Za živino bomo imeli do pozne pomladi dovolj krme. Na sliki: spraviljanje sena v KPZ v Črnomlju

Košnja v okraju daje letos izredno bogat in lep pridelek sena. Za živino bomo imeli do pozne pomladi dovolj krme. Na sliki: spraviljanje sena v KPZ v Črnomlju

Košnja v okraju daje letos izredno bogat in lep pridelek sena. Za živino bomo imeli do pozne pomladi dovolj krme. Na sliki: spraviljanje sena v KPZ v Črnomlju

Košnja v okraju daje letos izredno bogat in lep pridelek sena. Za živino bomo imeli do pozne pomladi dovolj krme. Na sliki: spraviljanje sena v KPZ v Črnomlju

Košnja v okraju daje letos izredno bogat in lep pridelek sena. Za živino bomo imeli do pozne pomladi dovolj krme. Na sliki: spraviljanje sena v KPZ v Črnomlju

Z IZREDNE OBČINSKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE V SEVNICI

V jeseni: konference krajevnih organizacij

V nedeljo dopoldne je bila izredna občinska pokongresna konferenca Socialistične zveze tudi v Sevnici. Udeležba delegatov ni bila ravno najboljša; poročilo je bolj površno obdelalo kongresno gradivo, ni pa bilo konkreten odraz dejanskega življenja, razvoja in potreb politične organizacije v občini. V dveh pokongresnih mesecih bi občinsko politično vodstvo pač lahko pripravilo bolj konkretno poročilo, pač v skladu s smernicami in sklepi kongresa. A če vemo, da se predsedstvo Obč. odbora SZDL v Sevnici dalj časa sploh ni sestalo navzlic večkratnemu sklicu, potem čaka organizacija v občini precej dela. Na to je na konferenci opozorila tudi razprava, čeprav tudi ta ni bila docela povezana s vsebino kongresa.

Zdaj je v sevnici občini 33 osnovnih organizacij SZDL in 23 krajevnih odborov; o organizacijskih spremembah — ne dvomno bodo potrebne marsikje — bodo razpravljali v jeseni na konferencah krajevnih organizacij SZDL. Do konca septembra naj bi se vse krajevske organizacije pomenile s svojimi člani o tem, kje bodo sedeži organizacij, koliko bodo imele podružnic in kakšne naj bi bile sekcije, potrebne za vsestransko uveljavljanje članov v Socialistični zvezi. Prav s konkretnim delom in z reševanjem problemov, ki so v sleherni vasi, na slehernem področju KO ali v tovarni in stanovarski skupnosti, bodo vodstva organizacij seznanila

članstvo v bistvu V. kongresa in njegovim gradivom. Na konferenci so ugotovili, da je v občini resnično vse premalo življenjske povezanosti organov oblasti, svetov in komisij, organov samoupravljanja in političnih vodstev. Ob taki nepovezanosti tudi ne more biti resnično dobre, ustvarjalne

Z IZREDNE OBČINSKE KONFERENCE SZDL V TREBNJEM

KRAJEVNE ORGANIZACIJE — GLAVNO TORIŠČE DELA

Obširno poročilo na izredni pokongresni konferenci SZDL Trebnje, ki je bila v nedeljo, 10. julija, je vsebovalo mnoge

skrbni za razvoj novih kadrov — pravilno in dovolj zgodaj so postavili na konferenci vprašanje kandidatov za odbornike novega ObLO, čeprav bodo volitve šele prihodnje leto v jeseni! — in za reševanje vseh drugih problemov. Delegati so poročali med drugim o sezonskem (zimskem) pomanjkanju delovne sile v lesno-industrijskem bazenu Sevnice, o nizkih tarifnih postavkah (dotrajale oz. močno iztrošene) industrije, o problemih odhajanja in prelivanja delovne sile in pod. gospodarska vprašanja. Kaže, da bo treba v občini veliko resneje reševati (in rešiti) vprašanja, ali se ne da tudi v Sevnici doseči višjih dohodkov. V jeseni se bodo organizacije SZDL lotile zares nujno po-

trebnega dela: načrtno bodo seznanile svoje člane in vse državljane z osnovami perspektivnega načrta občine, z načrti združenj, z nalogami kmetijstva itd. Ne smejo pozabiti tudi na pomoč mladini, ki je sposobna in rada dela, pa ne naleti vedno na razumevanje za svoje potrebe. O kongresu, njegovih sklepih in nalogah občin, organizacij SZDL je govoril na konferenci delegatom predsednik OO SZDL Viktor Zupančič.

Problemi izobraževanja odraslih

Iz družbenih potreb rojene oblike izobraževanja odraslih sestavljajo enoten in zaokrožen sistem, ki je del naše kulturne in prosvetne politike. Naglo razvijajoča se proizvodnja prinaša vse več novih organizacijskih oblik izobraževanja. Rojevanja le-teh sicer ne kaže zavirati, vendar pa jih bo treba začeti hitreje in z večjo resnostjo proučevati. Ker namreč vemo, da je teorija o izobraževanju odraslih tako v svetu kot pri nas komaj v razvoju in nimamo za te vrste izobraževanja posebne usposobljenega kadra, se bo treba vendarle resneje zanimati za uspehe in neuspehe ter praktično pomagati.

Za to pionirsko raziskovalno delo bomo morali zbrati vse, ki so se kakor koli ukvarjali s temi vprašanji in jih na sistematičen način usmerjati

Takole pomagajo študentje in dijaki, brigadirji MDB JOZE SLAK-SILVO, v Žužemberku pri polaganju cevi za nov lokalni vodovod

● Tovariš Slavko Kržan je bil v nedeljo na izredni občinski konferenci SZDL v Trebnjem izvoljen za predsednika obč. odbora Socialistične zveze. Novemu predsedniku naše iskrene čestitke, vsem organizacijam v občini pa mnogo uspehov! (Obč. odbor SZDL je bil že od zadnje letne konference brez predsednika.)

● Pionirji-zadružniki iz Artič so sklenili, da bodo tudi med počitnicami lepo obdelovali dodelane jim zemljišče. Vsak ponedeljek in četrtek prihajajo na šolski vrt, ki je res lahko zgled vsem družničnim organizacijam. Letos so posteli njihovi resni konkurenti pionirji iz Globokega, toda Artičani pravijo, da se ne bodo dali prekositi!

● Knjigovodski tečaj v Sevnici je bil v minulem tednu zaključen. Pokazalo se je, da bo treba prav takih praktičnih tečajev še veliko, saj nam sposobnega kadra povsod primanjkuje. Ljudska univerza že pripravlja načrte za jesenski začetek novih izobraževalnih tečajev.

Najboljši: Veliki Cirknik, Vitovec in Šmarčno

Na izredni konferenci SZDL v Sevnici so v nedeljo razdelili tudi priznanja najboljšim osnovnim organizacijam, ki so tekmoval v razpisnem občinskem tekmovanju. Žal je 19 organizacij izmed 33 poslalo zaključna tekmovalna poročila, samo 11 izmed teh pa je poslalo tudi vsa tri potrebna poročila. Med tekmovalcem so v občini pridobili 735 novih članov v organizaciji Socialistične zveze, pripravili so 47 različnih predavanj, pridobili 601 novega naročnika

za Dolenjski list itd. Tekmovalna komisija je ugotovila, da so dosegle najboljše uspehe naslednje osnovne organizacije SZDL v občini:

1. Veliki Cirknik, ki je dobil I. nagrado: 30.000 dinarjev;
2. Vitovec — II. nagrada: 20.000 dinarjev;
3. Šmarčno — III. nagrada: 10.000 dinarjev,

naslednja mesta pa so zavzele ostala mesta pa so zavzele jele, Blanca, Primož, Tržišče, Buča, Sevnica in Telče.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ce bi sodili po vremenu, bi lahko trdili, da poletje še ni. Drugače pa je, če sodimo po dogodkih. Teh je manj, vendar ni strahu, da v našem pregledu ne bi mogli opozoriti na nekatere uspehe in morda tudi naloge, ki nas čakajo kljub poletju.

Zetev je zajela že skoraj vse kraje v Jugoslaviji. In kot lani tudi letos ugotavljamo, da pridelki visokorodne pšenice niso tako odvisni od vremenskih prilik kot druge sorte. Kljub temu, da je letina nekoliko slabša kot lani, bomo pridelali najmanj toliko pšenice prav zaradi tega, ker smo posejali veliko več zemlje z visokorodno pšenico. V Vojvodini so že poželi 200 tisoč hektarjev visokorodne pšenice že zato, ker so se bali, da se ne bi preveč zrelo zrnje usipalo. Na požetih poljih so v Vojvodini dosegli povprečno 30 do 45 meterskih stotov pridelka na hektar. Kot običajno so tudi tokrat izjeme, kjer so pridelali do 70 mte pšenice na hektar. V Vojvodini so na strnišča posejali že drugo seme, in sicer rastline za živinsko krmo. Računajo, da bodo na teh površinah pridelali okoli 300 tisoč vagonov dobre in obenem cenene živinske krme. Prav ta krma naj bi

1961: 5,5 milijona ton pšenice

omogočila tudi povečanje živinskega stalaža, tako kot je predvideval načrt za letošnje leto. Uspeh je že v tem, da nam po teh prvih podatkih tudi letos ne bo potrebno uvažati pšenice oziroma žit, kar je za splošen razvoj gospodarstva zelo pomembno.

Letos pa se pripravljamo že v teh mesecih tudi na jesensko setev. Zelimmo namreč, da bi v jeseni posejali z visokorodnimi sortami pšenice še nekaj sto tisoč hektarov več kot doslej. Tu naj bi bila kot vselej doslej prva socialistična kmetijska gospodarstva. Novih 250 tisoč hektarov bodo morala posejati posestva, medtem ko naj bi kmetovalci posejali novih 230 tisoč hektarov. Če bodo načrti uresničeni, bomo pridelali v prihodnjem letu nekaj nad 4 milijone ton pšenice na posevstih in na zemlji, ki jo bodo zasebni kmetovalci obdelali v kooperaciji z združenji. Ker računamo da bodo kmetovalci, ki še ne sodelujejo z združenji pridelali še okoli 1,5 milijona ton pšenice, pomeni, da bo skupen pridelček znašal okoli 5,5 milijona ton. Torej, več kot dovolj za domače potrebe, pa četudi bi se potrošnja kruha še znatno povečala. Te številke so toliko pomembnejše, ker so več ali manj točne. Triletna izkušnja, kot je rečeno, kažejo, da nam vreme ne more bistveno pokvariti pridelka, na katerega računamo. Zato je sejanje visokorodnih sort toliko pomembnejše in toliko bolj važno je, da se jeseni kooperacija med kmetovalci in združenji pri sejanju visokorodnih sort pšenice razširi.

Prav tako računamo tudi na to, da bodo že v prihodnjem letu posejane veliko večje površine s hibridno koruzo. Skoraj milijon hektarov naj bi bilo zasejanih s koruzo, 1 milijon 300 tisoč hektarov pa z domačimi sortami. Pridelček bi bil potemtakem že v prihodnjem letu okoli 8,5 milijona ton. Tudi to bo velik uspeh, zaradi tega, ker bodo tolikšne količine koruze omogočale povečanje živinskega stalaža, zlasti pa prašičev in kokoši. Predvsem se nam zdi prav, da se že ob letošnji žetvi pripravljamo na jesensko in spomladansko setev. Gospodarsko leto v kmetijstvu se začne v jeseni in ne 1. januarja.

Kaj več bi lahko zapisali tudi o turizmu, vendar se bomo k temu še povrnil. Takoj pa bi kazalo opozoriti na napako, ki so jo delale naše turistične organizacije oziroma naša gostinska podjetja. Gre za tole: Lani, tega se bodo bržkone spomnili tudi naši bralci, smo gradili nespoštnost naših gostinskih delavcev, češ, da so pri uslugah preveč poceni in da ne kaže vabiti gostov, če imajo pri tem izgubo. Računali smo na pametno presojo. Zgodilo pa se je drugače. Podjetja, oziroma hoteli so lanske cene ponekod enostavno pomnožili kar z dva, če ne celo s tri. Pri tem se niso uslužbe prav nič izboljšale. (Ko govorimo o uslugah, mislimo tudi na šport, zabavo, kulturne prireditve in ne le na hrano.) Rezultat je kaj neroden. Če napovedane skupine tujih gostov so odpovedale svoj obisk in poznamo celo nekaj primerov, kjer se gostinski obrati trudijo, da bi sedvi, ko je stvar zavožena, pridobili vsaj domače turiste. To pa bo seveda težka stvar, za našo skupnost pa vsekakor zelo draga, kako ne bi bilo treba gospodariti.

gospodarsko zanimive podatke. Industrijo je prikazalo le v številkah, kritično pa je ocenilo doseženi razvoj in pomanjkanje v kmetijstvu, trgovini in obrti. V razpravi je sodelovalo 12 delegatov. Resno so se lotili perečega problema solstva in zdravstva v občini. Krog državljanov, ki sodelujejo v organih družbenega upravljanja, je treba razširiti. Občina Trebnje je pretežno kmetijska, zato je skrb za perspektivni razvoj kmetijstva več kot potrebna, tako so ugotovili delegati. Socialistična zveza je nudila pri uresnitvi politike na vsi združenim organizacijam dosti premalo pomoči. Nerazgledanost državljanov, ki sodelujejo v delavskem samoupravljanju in v družbenem upravljanju, pomeni precejšnjo oviro za razvoj na vseh področjih. Delavska univerza pa pri izobraževanju ni izpolnila svojih nalog najboljše.

Glavno torišče dela v Socialistični zvezi bo treba v bodoče prenesti na krajevske organizacije. Te se bodo sodelovanjem vseh državljanov lotile težav, ki prebivalce njihovega območja tarejo in jih s skupnimi močmi in podporo prebivalcev reševale. Ker se poročilo ni dotaknilo V. kongresa, je nekaj misli iz njega posredoval delegat sekretar Okrajnega odbora SZDL Roman Ogrin.

Kartonažna tovarna - Ljubljana

Čufarjeva 16
protizvaja:
kartonažne izdelke vseh vrst za reprodukcijo, industrijo, obrt itd.;
izdelke iz papirja: serviete, toaletni papir, zvitke za blagajne in računске stroje, mape ter registratorje;
lončke za živila itd.;
ovčke; mehke in trde za tekstilno industrijo;
kartonske cevi, sode, steklenice, doze;
litografirane embalaže v eno- ali večbarvni tiskavi itd.

Cesto čez Gorjance razširjajo in modernizirajo; vzdolž delovišč so si odprli tudi več novih kamnolomov in uredili naselje za delavce

IZ DELA ORGANIZACIJE SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Statut SZDL Jugoslavije

Nenehno in vsestransko izboljševanje pogojev življenja in dela delovnih ljudi; vsklajevanje sistema nagajevanja z razvojem proizvodnih sil in produktivnosti dela; izgrajevanje in izpopolnjevanje komunalnih in storitvenih dejavnosti; nadaljnje razvijanje in izboljševanje socialnega zavarovanja in zdravstvene službe z namenom, da bi čedalje bolj skrbeli za delovnega človeka; ustvarjanje čimugodnejših gmotnih in družbenih pogojev za razvoj prosvetne, kulturne in telesovzgojne dejavnosti; razširitev omrežja ustanov in razvijanje organizacij, ki skrbijo za kulturnoprosvetno rast in telesovzgojo najširših množic; prilagajevanje celotnega sistema izobraževanja zahtevam družbeno ekonomskega razvoja;

razvijanje znanosti in znanstveno raziskovalnega dela v prid hitrejšemu materialnemu in obnemu napredku; ustvarjanje čedalje boljših pogojev za vsestransko in svobodni razvoj znanosti in umetnosti, da bi tako obogatili našo kulturo z novimi pridobitvami in vrednotami;

utrditev miru, uveljavljanje politike aktivne koeksistence, razvijanje enakopravnega mednarodnega sodelovanja in prijateljstva med narodi ter državami ne glede na njihovo družbeno ureditev; odstranjevanje iz mednarodne prakse vmešavanje in potrahanje zadev drugih dežel in zagotavljanje pravic slehernemu narodu, da svobodno odloči o svoji družbeni ureditvi, dajanje pomoči nerazvitim deželam, da bi tako krepili njihovo ekonomsko in politično neodvisnost

ter ustvarjanje pogojev za njihovo enakopravno sodelovanje v mednarodnih odnosih; vzpostavitev popolne enakopravnosti vseh narodov sveta;

nadaljnje razvijanje in krepitve solidarnosti socialističnih sil, medsebojnega razumevanja in sodelovanja z delavskimi, narodnosvobodilnimi in drugimi naprednimi strankami in gibanji po svetu na načelih popolne enakopravnosti in samostojnosti, a z namenom, da bi dosegli napredne družbene preobrazbe in zmago socializma.

Za uresničitev svojih smotrov se Socialistična zveza bori s politično in idejno dejavnostjo na vseh področjih družbenega življenja.

ČLANSTVO V SOCIALISTIČNI ZVEZI
Člen 1
Vsak državljan Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki ima splošno volilno pravico in ki odobrava smotre in statut Socialistične zveze, postane član Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ko se vpiše v organizacijo Socialistične zveze.

DOLŽNOSTI IN PRAVICE ČLANOV
Člen 2
Član Zveze je dolžan v svojem družbenopolitičnem življenju pri-

spevati k uresničevanju smotrov Socialistične zveze, ravnati se po statutu Zveze in plačevati članarino.

Člen 3
Član Zveze ima pravico:
da na sestankih Zveze in drugače javno pove svoje mnenje in sproži predloge z vseh področij družbenopolitičnega življenja, da zastavlja vprašanja, ki so splošnega pomena, da zahteva odgovore nanje ali da predlaga, naj takšna vprašanja obravnavajo na sestanku organizacije ali vodilnega organa Zveze in o njih sklepajo;
da na sestankih Zveze pove mnenje o delu organizacije in vodstvu Zveze;
da se s predlogi in vprašanji obrača na vse vodilne organe Zveze in
da voli in da je voljen v organih Zveze.

KOLEKTIVNO ČLANSTVO
Člen 4
V Socialistično zvezo se lahko včlanijo množična družbenopolitična organizacija, ki odobrava smotre Socialistične zveze in prispeva k njihovem uresničenju.
Sklep o pristopu k Socialistični zvezi sprejme najvišji organ te organizacije.
Takšno organizacijo včlanijo v Socialistično zvezo Zvezni odbor Soci-

alistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Člen 5
Organizacija — kolektivni član Socialistične zveze ima pravico, sprožiti svoje predloge in izraziti mnenje o vsej dejavnosti Zveze in prosti za pomoč pri obravnavanju problemov s področja svoje dejavnosti.

Člen 6
Kolektivno članstvo se nanaša samo na včlanjeno organizacijo kot celoto. Član takšne organizacije postane član Socialistične zveze, ko se vpiše v eno izmed organizacij Zveze.

Člen 7
Socialistična zveza sodeluje z vsemi družbenimi organizacijami, združenji, društvi in družbenimi ustanovami in jim pomaga pri izpopolnjevanju njihovih nalog.

ORGANIZACIJSKI USTROJ SOCIALISTIČNE ZVEZE
Člen 8
Organizacija Socialistične zveze v občini je osnova Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Organizacija Socialistične zveze v občini tvori vsi člani s področja občine, organizirani v krajevnih organizacijah Socialistične zveze. Občinske organizacije Socialistične zveze se združujejo v okviru okrajev, pokrajine oziroma oblasti ali republike.

MESTNIK - okrajni mladinski prvak

Pretekli ponedeljek se je v Novem mestu zbralo nepričakovano veliko mladih šahistov - kar 22 iz različnih krajev okraja. Prišli so, da se prvokrat pomerijo za naslov okrajnega mladinskega prvaka in da izberejo tri najbolje, ki se bodo kot okrajni predstavniki udeležili republiškega mladinskega prvenstva v Celju. Največje število udeležencev je dalo Novo mesto - kar devet, Senovec in Brežice sta dala po tri, Crnomelj, Trebnje in Sevnica po dva in Krmeč enega mladince. Tako so bili na turnirju zastopani vsi kraji okraja, kjer delujejo šahovske organizacije.

O začetku prvenstva, ki se je igralo po švicarskem sistemu (je 9 kol) smo že poročali. V vodstvo se je nepričakovano povzela Pažek iz Krmeča, ki pa je kasneje močno popustil, doživel tri zaporedne poraze in končno običal žele na 9. mestu. Ne moremo reči, da je kriva slabša igra, bolj se nagibamo k misli, da je glavni vzrok njegovega poloma pomanjkanje izkušenj, saj je bil to zanj prvi močnejši turnir. Dobro se je držal Pirker iz Brežic, ki je z zanimljivo igro vse do zadnjega kola obdržal drugo mesto. Največji vzpon so do konca turnirja napravili Novomeščani, ki so v glavnem slabo startali.

Mestnik je po porazu v 3. kolu s Petricem (Crnomelj) imel le 50% možnih točk, toda v naslednjih kolid se je občutno popravil. Kar petkrat je v svoj prvir zabeležil celo točko, razen tega je remiziral še s Pirkerjem in tako je presenetljivo, a zaslužno prejel pokal zmagovalca. V zadnjih šestih kolid je premagal konkurente za naslov prvaka - Jevšenaka, Cegljarja, Papeža in Jarca in tako postal prvi okrajni mladinski prvak v sahu. Drugoplasirani Brežičan Pirker je bil najresnejši konkurent Mestniku, pokopala pa ga je prevetelka mirujočnosti, saj je kar petkrat remiziral, toda ostal je edini neporažen udeleženec turnirja. Tudi Hodnik je presenečil z delitvijo drugega mesta. Začel je slabo, imel pa je podoben final kot Mestnik. Florin Cegljar s Senovega je ugodno presenetil, to pa ne moremo reči za enega od favoritov turnirja - Petrica iz Crnomlja, ki je delil šele 6. do 8. mesto.

Mestnik, Hodnik, Cegljar in Jevšenak so izpolnili norme za III. kategorijo, medtem ko je Pickler isto kategorijo potrdil.

Ikriti z mladinskim je bilo izvedeno tudi okrajno pionirsko po-

samično prvenstvo, saj je nastopilo med mladinci tudi 6 najboljših pionirjev v okraju. Naslov okrajnega pionirskega prvaka je osvojil Cegljar, drugi je bil Kmetec (oba sta iz Senovega), čeprav je imel enako število točk kot Novomeščan Mrvar. V naknadnem medsebojnem dvoboju je Kmetec premagal Mrvarja in se bo razen Cegljarja udeležil republiškega pionirskega prvenstva, ki bo avgusta v Rovinju. Četrtil je bil Pi-

Vodita mojster Lešnik in mojstrski kandidat Hočevar

V nedeljo se je v Novem mestu na Domu JLA priredil najmočnejši šahovski turnir v Novem mestu kvalifikacijski turnir za vstop v

cek (N. m.), peti Stare (Senovo) in šesti Spilhal (N. m.). Na zaključni svečanosti v hotelu »Kandija« je novi mladinski prvak prejel prehodni pokal Okrajnega komiteja LMS, najboljši mladinci, ki so se plasirali vse do 14. mesta pa so prejeli lepe knjižne nagrade, ki jih je pripravila Okrajna šahovska zveza za Novo mesto.

Končni vrstni red 1. okrajnega mladinskega prvenstva:

1. MESTNIK Zdravko (Novo mesto) 7 točk, 2. - 3. Pirker Adolf (Brežice) in Hodnik Peter (Novo mesto) 6 in pol točke, 4. - 5. Cegljar Robert (Senovo) in Jevšenak Milan (Brežice) 6 točk, 6. - 8. Petric Egon (Crnomelj), Jarc Alojz in Adamič Bogdan (oba N. mesto) 5 in pol točke, 9. Papež Drago (Krmelj) 5 točk, 10. - 14. mesto - Kmetec Branko (Senovo), Hrnjak Dako (Crnomelj), Osojnik Franc (Brežice), Kopac Peter in Mrvar Lado (oba N. m.) - vsi 4 in pol točke, 15. - 18. Stare Peter (Senovo), Malenšek Viktor (Trebnje), Picek Marko in Luštek Anton (oba N. m.) - vsi po 4 točke, 19. - 20. Jonožovič Rudi (Sevn.) in Spilhal Jože (N. m.) 3 točki, 21. - 22. Jarbec Slavko (Sevnica) in Strožar Marjan (Trebnje) 1 in pol točke, 23. - 24. ...

Najboljši mladi šahisti novomeškega okraja so se pet dni merili za naslov okrajnega prvaka. Ta častni naziv je osvojil Mestnik (Novo mesto)

Na otvoritvi turnirja, ki je bila v nedeljo dopoldne, je udeležence najprej pozdravil podpredsednik Okrajne šahovske zveze Novo mesto Slavko Dokl, nato pa še predstavnik šahovske zveze Slovenije Moša Vukovič. Zreb je za popoldansko I. kolo določil pare tako, da so imeli močnejši igralci v glavnem bele figure. To so izkoristili Guzel, Hočevar, Lešnik, Sivec in Djurkovič, ki so zmagali, od črnih pa je uspešno odigral pol točke le Novomeščan Škerjanc (proti Siki). V drugem kolu sta Lešnik in Hočevar dosegla popolni zmagi, a solidno igro pa je celo točko zabeležil tudi Novomeščan Sila. Vrstni red po II. kolu: Lešnik in Hočevar 2 točki, Guzel in Sivec 1 in pol, Sila, Sika in Djurkovič 1, Drakler, Škerjanc, Bukovc in Plahutnik pol točke itd.

Na otvoritvi turnirja, ki je bila v nedeljo dopoldne, je udeležence najprej pozdravil podpredsednik Okrajne šahovske zveze Novo mesto Slavko Dokl, nato pa še predstavnik šahovske zveze Slovenije Moša Vukovič. Zreb je za popoldansko I. kolo določil pare tako, da so imeli močnejši igralci v glavnem bele figure. To so izkoristili Guzel, Hočevar, Lešnik, Sivec in Djurkovič, ki so zmagali, od črnih pa je uspešno odigral pol točke le Novomeščan Škerjanc (proti Siki). V drugem kolu sta Lešnik in Hočevar dosegla popolni zmagi, a solidno igro pa je celo točko zabeležil tudi Novomeščan Sila. Vrstni red po II. kolu: Lešnik in Hočevar 2 točki, Guzel in Sivec 1 in pol, Sila, Sika in Djurkovič 1, Drakler, Škerjanc, Bukovc in Plahutnik pol točke itd.

Turnir bo zaključen 24. julija. Redna kola igrajo vsak dan od 17. do 21. ure, prekinitve partije pa dopoldne od 10. do 12. ure.

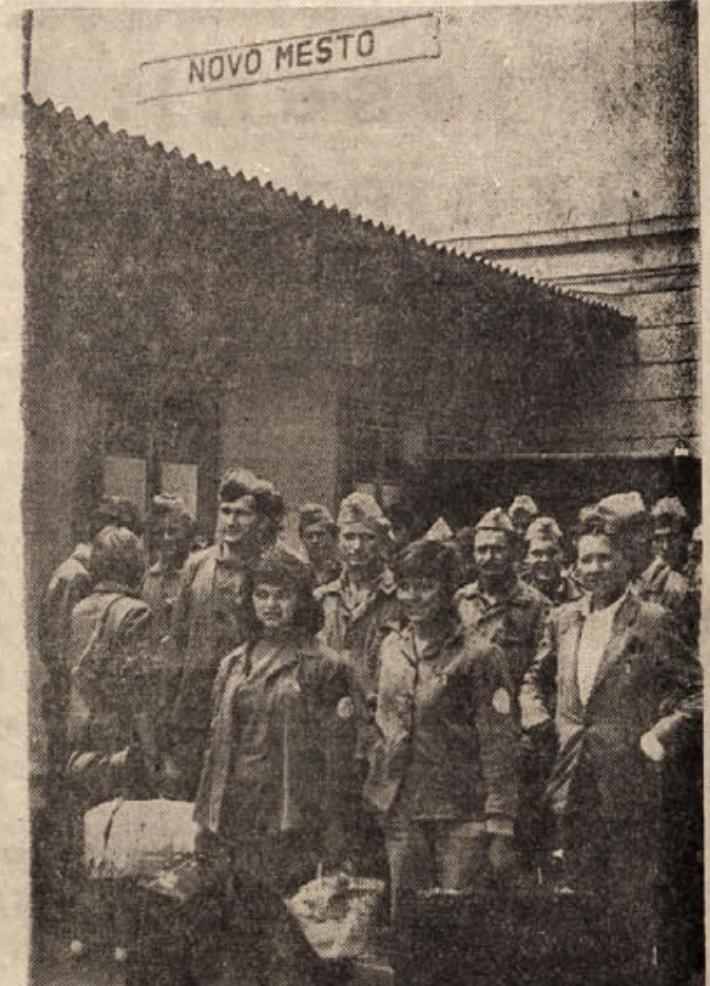
Za osnovno znanje o zdravem življenju

Ko gre za vzgojo naše mladine, za telesno vzgojo, zame ni bistveno to, ali bo v teden določenih toliko in toliko ur za fizikulturo. (Sem za to, da bo fizikultura ura vsak dan.) Zdi se mi bolj važno, da se otrok navadi skrbeti za svoje telo, da začuti potrebo, da s svojim naporom prispeva za svoje zdravje in odpornost in da si hkrati s tem pridobi osnovno znanje o zdravem življenju in napredno pojmovanje o vlogi telesne kulture. Skratka, da mu ustvarimo osnovni pogoj za njegovo radostno, vsebinsko polno življenje, da ga bo to vzgajalo za dobrega proizvajalca, za dobrega graditelja domovine.

Iz govora R. Colakovića na kongresu za telesno kulturo.

PRIPOROČA SE TOVARNA KOLES »ROG« Ljubljana Trubarjeva 72

V duhu časa Neka znana italijanska tovarna testenin je poslala na ameriško tržišče svoj novi proizvod: »vesoljske makarone«. Ti makaroni imajo obliko medplanetnih raket.

V nedeljo, 3. julija se je po dvomesečnem delu na avtomobilski cesti v Makedoniji vrnila domov XII. novomeška MDB »MARTIN JUZNA«. »Pa smo spet doma...« so se nasmehali brigadirji na domači železniški postaji - kaj se tudi ne bi! Vrnili so s 22 udnariki in s 30 pohvalnimi brigadirji in brigadirkami. Niso bili nič slabši od vseh dosedanjih brigad našega okraja: šestkratno udnaršino in dve posebni pohvali prebrčljivo govoro o njihovem nesčitemnem, pridnem in uspešnem delu na novi cesti na jugu domovine! Vsi smo veseli njihovih odkrivanj in lepega uspeha!

RAZGOVOR S PODPREDSEDNIKOM POLJSKE PLOVALNE ZVEZE STANISLAVOM PETRAZSEWISZOM

»Počutili smo se kot doma...«

Več kot štiriinast dni so se v Vidmu-Krškem mudili poljski vaterpolisti, ki so se pripravljali za kvalifikacijske tekme v Budimpešti. Morda bo za Poljake prav ta trening odločil za udeležbo na olimpijadi v Rimu. To je njihova jiba in hkrati gorčica želja. Čelo visoki poraz z nemudom srečanja z jugoslovansko reprezentanco (7:0) jih ni spravil s tira. Verjetno jim je dal iskreno upenja zmaga nad vaterpolisto reprezentanco ZAR z rezultatom 8:4. Obe tekmi sta bili v bazenu v Vidmu-Krškem, Ljubitelji tega športa so to pot prišli na svoj račun. Naj še omenimo, da so najboljši poljski vaterpolisti na plavalnih tekmah v okviru Zveza »bravarija in enotnosti« Poljske smo vodje poljske reprezentance, ki je hkrati podpredsednik Poljske plavalne zveze, Stanislava Petrazsewisza in mu zastavili nekaj vprašanj, na katera je prav ljubezljivo odgovoril.

Odg.: Z pred tekmo sem izjavil, da ne igramo za rezultat, da je srečanje zgolj priprava za naše igralce. Tak smisel tekme je bil tudi z ZAR. Nedvomno nam bo to srečanje koristilo.

Vpr.: Kako ocenjujete igro Jugoslovancev?

Odg.: Osebnim prepričanjem, da so Jugoslovanski vaterpolisti resen kandidat za osvoboditev prvega mesta na olimpijadi v Rimu. Nikjer se nisem videl tako izpopolnena igra, Jugoslovani igrajo izredno taktično, obramba je zelo zanesljiva in kar je najvažnejše: igrajo načrtno, z glavno skratko, Jugoslovani igrajo tako, da boljše še skoraj ni mogoče. Če objektivno ocenjujemo igro Jugoslovancev, jih povsem upravičeno smatram za razred boljšo od ostalih.

Vpr.: In kako bo Poljska nastopala na olimpijadi v Rimu?

Odg.: Sodelovali bomo s števila 4x200 m prosto, 4x100 m mešanico, s plavalcem Salomonom, ki je po času drugi v Evropi in

Vpr.: Bl nam hoteli zaupati namen treninga, poljske vaterpolo reprezentance v Vidmu-Krškem?

Odg.: Zelo rad, v Vidmu-Krško smo prišli na 24 dnevni trening, da se temeljito pripravimo za kvalifikacijski turnir v Budimpešti. Tam naj sta naša tekme, reprezentanci Avstrije in Romunije. Treniral bi lahko sicer v Poljski, toda ni mo bil predv. devet, če bo vreme za to ugodno. Pri vas je vsekar topleje.

Vpr.: In kako se počutite v Jugoslaviji?

Odg.: Iskreno povedano: presenečen sem nad sprejemom v

plavalem Chwopotowskian. V kolikor bi preizkušeno v Budimpešti dobro prenesli, bo zastopana je vaterpolo reprezentanca. Le ta bi se lahko plašila na 8. mesto. Naj še posebno poudarim, da vse te priprave niso usmerjene samo za udeležbo na olimpijadi v Rimu; naše moštvo je zaradi pripravljeno za prihodnjo olimpiado v Tokiju leta 1964.

Vpr.: Imate kakšno posebno željo?

Odg.: Zelja imam dovolj. Ena izmed teh je, da se pridem v Jugoslavijo, da vidim sinje Jadranskega morja, sončno Dalmacijo, skratka Jugoslavijo želim spoznati. Do takrat pa pozdravljam vse bralce našega lista in jim želim najlepšo prihodnost!

Poljski plavalci so bili nato sprejeti pri predsedniku občine Vidmu-Krško tov. Nuntič. Popoldne istega dne jim je plavalni klub Cetuzice priredil izlet v Smarješke Toplice in Otočec. Tu so jim podarili gorensko skrišnico ter lutico v slov. narodni noši, sopek nagelejev in rozmarin.

Vpr.: Bl nam hoteli zaupati namen treninga, poljske vaterpolo reprezentance v Vidmu-Krškem?

Odg.: Zelo rad, v Vidmu-Krško smo prišli na 24 dnevni trening, da se temeljito pripravimo za kvalifikacijski turnir v Budimpešti. Tam naj sta naša tekme, reprezentanci Avstrije in Romunije. Treniral bi lahko sicer v Poljski, toda ni mo bil predv. devet, če bo vreme za to ugodno. Pri vas je vsekar topleje.

Vpr.: In kako se počutite v Jugoslaviji?

Odg.: Iskreno povedano: presenečen sem nad sprejemom v

ZABELEŽENO

Dober zgled

USPELA SEJA OKRAJNE KOMISIJE LJUDSKE TEHNIKE V LESKOVCU PRI KRŠKEM

Da pomaga občinskim odborom LT in njihovim komisijam, zlasti pa razvoju sodelovanja z občinskimi ljudskimi odbori ter z drugimi družbenimi organizacijami, je okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu sklenil na svoji zadnji seji, da skliče redno sejo svoje komisije za tehnično vzgojo mladine v Leskovcu pri Krškem pri občinskem odboru LT in šteti komisiji. Razen vseh občin, predsednikov teh komisij iz okraja so bili navzoči tudi zastopniki občine, SZDL, LMS in pionirski štab odreda Maršala Tita, ki so vsi uspešno sodelovali pri konferenci. Že ob prihodu vseh gostov so nas pozdravili pionirji ter upravitelji šole z dobrodoščilo in cvetjem, nakar so nam pionirji-načelniki krožkov razkazali dele v 12 krožkih. Ogledali smo si šolski vrt in poljske grede, čebelnjak in začitnico, videli smo njihovo književnico, tehnično delavnico, lepo in priprosto razstavo tehničnih izdelkov in modelov ter si ogledali tudi njihov fotolaboratorij, kjer so nam po fotografiranju pionirji tega krožka razvili posnetek in nam po končani konferenci dali vsakemu po eno fotografijo v spomin.

V lepo okrašenem razredu so nam nato pionirji-načelniki krožkov poročali o delavnosti in s tem pokazali, da je v tej šoli življenje povezano s šolo v raznih smerih. Sledila je redna seja okrajne komisije za tehnično dejavnost mladine, ki je bila prvenstveno posvečena tej delavnosti v občini Vidmu-Krško. V razpravi so navzoči zastopniki občine, obč. odb. LT, SZDL in LMS zlasti pokazali pripravljenost pomagati tej veji vzgoje naše mladine in ljudstva v občini. Sprejeli smo vrsto skicpov, kako tudi v drugih občinah okraja čim bolj približati tehnično dejavnost ljudstvu, mladini in ustvariti sodelovanje ter pomoč družbe kot celote, kot je to primer v tej občini. Sklenjeno je bilo, da se v jesenskem obdobju lotimo širše akcije tehnične dejavnosti v šolah in organiziranih LT. To bo pripravila za velike prireditelje LT v našem okraju prihodnje leto za teden mladosti in ljudske tehnike. Hkrati so želeli navzoči zastopniki občine in družbenih organizacij, da bi take konference in obiske pri najboljših organizacijah ter odborih organizirale po občinah tudi druge okrajne organizacije ter odbori. Prizadevnost ODLT v tej smeri se zelo polvalja. To je bil prvi primer takega obiska na terenu v dejavnosti LT v Sloveniji in je zato res vreden pohvale.

B. J.

ZADRUŽNO PODJETJE TEOL - OLJARNA

tovarna pomožnih sredstev, sintetičnih pralnih surovin in tehničnih olj LJUBLJANA Zaloška c. 54

Proizvajamo in nudimo vse vrste tekstilnih in usnjarskih pomož. sredstev - kemikalij, osnovne surovine za proizvodnjo detergentov, medicinsko in tehnično laneno in ricinusovo olje, laneno beljeno olje, Dericin in emulzijsko pasto.

Za kvaliteto naših izdelkov jamčijo naši moderni laboratoriji, v katerih izdelke sproti kontroliramo!

Športni dan v Otočcu

Ze nekaj let v Otočcu ni bilo prave športne dejavnosti. V zadnjem času pa je videti živahno razbibanost, zlasti pri mladini.

Prvi viden uspeh se je pokazal 3. julija z uspešno izvedbo športnega dneva, ki so ga v Otočcu da so se srečali z mladinci LMS iz Senovega mesta in s njimi pomerili v malem rokometu, namiznem tenisu in sahu, v rokometu so gostje pokazali precej večje znanje in tudi zmagali z rezultatom 3:0 in so izgubili v vseh srečanjih le en niz. Presenetljiva je zmaga v sahu (5:0), saj so gostje nastopili s zelo močno ekipo.

Istega dne dopoldne je bila tudi košarkarska tekma Otočec-Kronovo-Otočec. Prvo nagrado je prejel Zolokar iz Ločne, drugo in tretjo pa Otočana Macedon in Vidic. Popoldne je bil kulturni program s požarivnim govorom predsednika Partizana Vinka Rab. zelja in z množičnim nastopom pionir in pionirjev.

Športni dan je popolnoma uspel in je velikega pomena za nadaljnji razvoj športa na Otočcu.

B. J.

tudi v Brestanici v prav tako lepo opremljenih prostorih; zato so tudi tamkajšnji prebivalci zadovoljni.

PREVENTIVNA SLUŽBA se lepo uveljavlja med delavskim in tmečkim prebivalstvom. Redno poslovanje posvetovalnic za noseče žene in dojenčke v Senovem in v Brestanici je pripomoglo, da je v zadnjih dveh letih padla umrljivost dojenčkov, vse manj pa je tudi nosečih žena, ki jih ne bi zajela zdravstvena vzgoja v eni ali drugi obliki. Nujno potrebno bi bilo ustanoviti še dispanzer za žene, kar že pripravljajo.

Sveveda bi bili uspehi vseh enot ZD znatno večji, če bi bilo dovolj visokokvalificirana kadra, ki ga je težko dobiti. Potreben bi bil vsaj še en zdravnik, svav tako pa bi morali povečati zobozdravstveni kader, zlasti za ordinacijo v Brestanici. Sedanje moči so zelo obremenjene z delom v dveh ambulantah.

Zidanje novega zdravstvenega doma je še vedno odprto vprašanje, je pa nujno in ga bo treba rešiti. Primerni prostori in oprema, kakor tudi zdravniški kader, naj bi v najbližji bodočnosti omogočili delovnim ljudem senovske občine, da si zagotovijo najosnovnejše pogoje za zdravljenje in preprečevanje bolezni.

PEREČE JE TUDI VPRAŠANJE ZDRAVSTVENE POSTAJE V KOPRIVNICI. Dolgoletna želja prebivalcev tega okoliša bo še letos uresničena. S tem pa bo zaključena organizacija zdravstvene službe oziroma zdravstvenih enot na področju občine, ki ustreza sedanjim potrebam.

BORIS KOSTANJSK

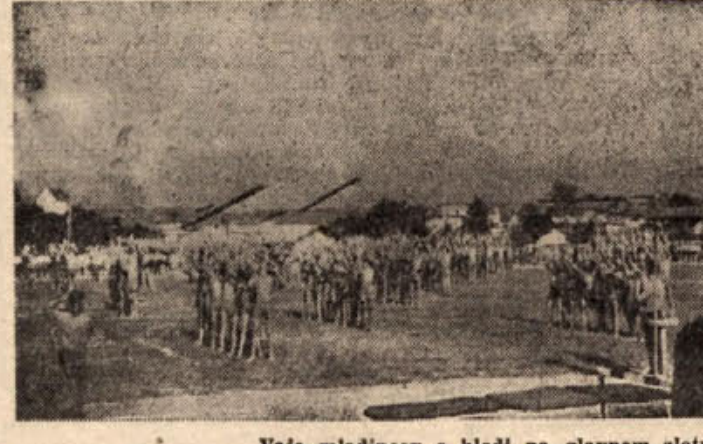
1. str.

PARTIZANSKI ROG

časopisno 9/7-1960

GLASILO BRIGADIRIJ TMDB ZALOG 1960

Vsaki 5 dni bodo taborniki-brigadirji TMDB PARTIZANSKI ROG v Zalogu izdajali svoje glasilo. Objavljamo sglavce njihovega časopisa, ki je izšla prejšnjo soboto. Pri delu dosegajo izredne uspehe, tako v obseh opekarnah kot na posestvu KGP, obrat Zalog - in prav povsod jih pohvalijo. Prihodnji teden bomo o tabornikih našega okraja, ki si z delom služijo denar za bodoči novomeški taborniški dom, pisali malo več

Vaje mladincev s hodi na glavnem zletnem nastopu

Gradnja zdravstvenega doma na Senovem - odprto vprašanje

Moramo priznati, da je zdravstvena služba na področju občine zadnja leta vidno napredovala po zaslugi skrbi, ki jo obseva problematiki zdravstvene službe občinski ljudski odbor Senovo ter celotno osebje ZS z upravnikom dr. Jožetom Cakšem.

Zdravstveni dom Senovo ima precejšen okoliš. Ustanovljen je bil leta 1955 in danes po več kot štirih letih dela v občini, uspešno opravlja s pomočjo številnih enot razne kurativne in preventivne naloge. Obstajata dve splošni ambulanti v Senovem in v Brestanici, dve zbirni ambulanti, babiška služba, preventivna služba, posvetovalnica za žene in otroke v Senovem in Brestanici, sanitarna higienska služba, reševalna postaja, šolske splošne in zobne poliklinike ter v zadnjem času še bolniški oddelek ZD na Senovem.

Z ustanovitvijo tega oddelka s kapaciteto 11 postelj je bil dosežen napredek v zdravljenju bolnikov s težjimi obolenji, pri katerih pa sicer ni potreben noben specialni poseg. Ustanovitev tega oddelka že sedaj potrjuje upravičenost obstoja, saj je stalež bolnih občino manjši. Mnogi oboleni tu laže zdravijo kot v domači okolici, kontrolni sumljivih bolnikov pa je v bolniškem oddelku lažja. Velika pridobitev je tudi ločena zdravniška ordinacija s čakalnico, ki so ju pridobili s preurenitvijo notranjih prostorov ambulante.

Zdaj delujeta dve ločeni ordinaciji, od katerih je ena namenjena samo aktivnim zavarovancem. Za vsakega zavarovanca imajo posebno mapo z medicinsko dokumentacijo in opisom delovnih pogojev in dela. Tako zdravnik lahko spremlja in nadzira bolnika v zdravljenju in mu uspešneje pomaga pri okrevanju.

Ambulante pa še vedno niso opremljene kot bi bilo treba, kljub temu da si uprava prizadeva nabaviti vsaj najnujnejše. Predvsem manjka potrebnih fizioterapevtskih aparatov, ki jih bo treba kupiti.

Upravni odbor je ugotovil, da je lani kurativna služba na področju občine ne samo lepo zaživevala, temveč tudi napredovala. Prizadevanju za napredek zdravstvene službe so sledili tudi uspehi tako v centru in na terenu, zlasti pa v brestaniškem predelu.

Tudi v Brestanici deluje splošna ambulanta - štirikrat na teden. Začelno bi bilo, da bi obratovala vsak dan, zaradi pomanjkanja zdravniškega kadra pa to zdaj še ni mogoče.

ZOBNA AMBULANTA NA SENOVEM je znana daleč naokrog kot vzorno urejena ustanova, ki lepo uspeva. Po zaslugi kolektiva te ambulante in zdravstvenega doma kot celote je zobozdravstvena služba v občini na zavidljivi višini in kar je glavno - pacienti so zadovoljni. Ker trikrat na teden deluje zobna ambulanta

O gasilcih iz Loke in Brega

V nedeljo 3. 7. je imelo PGD na Bregu svojo vsakoletno gasilsko prireditev. Na njo so nas vabili duhoviti plakati, ki jih je napravil domačin Ivan Jurman, absolutno srednje šole za umetnost in obrt v Ljubljani. Ravno to kakor tudi lepo nedeljsko popoldne so privabili na prireditveni prostor mnogo občinstva. Ob 13. uri so imeli gasilci PGD Loke in Brega vzrežne vaje ki so jih gledalci spremljali z zanimanjem. Po vajah je bila vrtna veselica, katere čisti dobitek je bil namenjen za gradnjo gasilskega doma.

Naj v kratkem nekaj omenimo o delu PGD Loka in Brega, ki sta bili v l. 1959. priložnički člani občinski gasilski zvezi Sevnice.

PGD Loka pri Zid. mostu ima že tradicijo, saj je pred 5. leti proslavljalo svoj 75. jubilej. Predlanski si je nabavilo novo moderno motorno brigadno, ki je stala lep denar. Že prej si je nabavilo lep društveni prapor.

Posebno važno je to, da skrbi za vzgojo mladega kadra. Poudariti je treba še posebej, da je bila pri društvu ustanovljena gasilska pionirska desetica že v l. 1953 kot ena izmed prvih podeželskih desetnic v biv trboveljskem okraju. Zdal so ti nekdanji pionirji že gasilci-mladinci, ki so pri delu zelo vneti. Tudi sedanja gasilska desetica pridno vežba in goji gasilsko disciplino. Večkrat imajo predavanja, vaje in se sploh vsestransko vzgajajo.

Lani so pri občinskem gasilskem tekmovanju v Sevnici dosigli 2. mesto. Vsi pionirji gasilci so opravili izpit za izprašane gasilce. Ves čas, jih vodi načelnik Dornik Kuletov, za kar mu gre na tem mestu vse priznanje za trudopolno in nesebično delo.

Člani in pionirji Prostovoljnega gasilskega društva Loka

PGD na Bregu je bilo ustanovljeno šele l. 1951 in bo v l. 1961. proslavilo desetletnico gasilskega dela. Nabavili so si že motorno brigadno. Za dostojno proslavo svojega 10-letnega obstoja si bodo nabavili društveni prapor in zgradili gasilni dom na vidnem mestu pri žel. postaji Breg, kar bo še poživilo okolico naselja.

Tudi to društvo posveča vso skrb mlademu kadru in ima tudi desetino pionirjev-gasilcov, ki je bila ustanovljena v l. 1954. Lepo jih je gledati, kako strumno korakajo v letnih oblekah in so ponosni na gasilsko disciplino. Nimajo pa stalnega voditelja.

PGD v Loku in na Bregu želimo mnogo uspehov pri njihovem prostovoljnem delu. Naj dobita pri drugih PGD na podeželju čim več posnemačev za vzgojo mladega gasilskega kadra!

Stanko Skočir

Nekaj črnomaljskih novic

Trebanjski gasilci pišejo

Naše gasilsko društvo bo čez štiri leta proslavilo 80-letnico svojega obstoja. Na to pomembno obletnico se je pričelo pripravljati že letos. Do proslave bodo društvo modernizirali svoj prevoznik park in dokupili nov tipiziran avtomobil, ki je v občini nujno potreben, saj mora društvo nastopiti po vseh krajih. Lanišnje leto so si gasilci kupili novo brigadno iz svojih lastnih sredstev in s pomočjo ObLO ter gasilskega sklada. Ker sedanji avtomobil ne odgovarja in ni več primeren, si hočejo pridobiti nekaj lastnih sredstev s prirejanjem večjih prireditev. Tako so priredili v nedeljo 10. julija popoldne uspelo veliko tombolo.

Vodovod, katerega že vsi težko čakajo, se resno približuje Trebnjem. Zaenkrat zavira nagel napredek le slab teren v okolici Male Loke. Pred kratkim je bila v Trebnjem posebna konferenca, na kateri je bilo sklenjeno, da se mora vodovod podaljšati do Ponikve, ker bo Temenica onesnažena zaradi odpadnih vodov. Kanalizacija v Trebnjem bo namreč prej gotova, kakor bo pa napeljan vodovod. Zato je težnja prebivalstva iz dolnjih krajev povsem upravičena, da tudi oni dobe zdravo pitno vodo.

Nova bencinska črpalka v bližini železniške postaje je že zgrajena. Le še opremo je treba namestiti v njej in rezervarje napolniti z gorivi. Pri Splošnem trgovskem podjetju Črnomelj so nam povedali, da bo črpalka pričela redno obratovati 17. julija.

Gradnja hotela v Črnomlju so prekinali zaradi pomanjkanja sredstev, zdaj pa z deli nadaljujejo, ker so denar že dobili. Stavbo so za eno nadstropje dvignili že v začetku letošnjega leta. Gradbeni Belokranjskega gradbenega podjetja bodo uredili le še nekaj prežidov, nato pa se bodo lotili obrtniških del.

Nov dvajsetstanovniški blok je odkupila od občine 10 stanovanj v občinskem bloku. Znano je, da v Beli krajini prmanjkuje strokovnjakov. Gotovo jih bomo dobili laže, če jim bomo nudili stanovanja. Zito lahko odločitev Belta le pozdravimo in zaželimo, da bi temu zgledu sledila tudi druga podjetja.

5 kombajnov žanje letošnje pšenice v Beli krajini. Lani sta bila le dva, letos so se jim pridružili še trije novi. Dva kombajna ima Kmetijska poslovna zveza Črnomelj, enega KZ Dragatuš, enega KZ Gradac in enega KZ Metlika.

INTERTRADE
Podjetje za mednarodno trgovino in zastopstva
LJUBLJANA
Cankarjeva 1
Čestita za dan vstaje slovenskega ljudstva — 22. julij!

Nov dvajsetstanovniški blok je odkupila od občine 10 stanovanj v občinskem bloku. Znano je, da v Beli krajini prmanjkuje strokovnjakov. Gotovo jih bomo dobili laže, če jim bomo nudili stanovanja. Zito lahko odločitev Belta le pozdravimo in zaželimo, da bi temu zgledu sledila tudi druga podjetja.

Nov dvajsetstanovniški blok je odkupila od občine 10 stanovanj v občinskem bloku. Znano je, da v Beli krajini prmanjkuje strokovnjakov. Gotovo jih bomo dobili laže, če jim bomo nudili stanovanja. Zito lahko odločitev Belta le pozdravimo in zaželimo, da bi temu zgledu sledila tudi druga podjetja.

Novomeška kronika

Kopalisce na Lokju je v sončnih dneh polno kopalcev, saj se je v poletni vročini res prijetno malo ohladiti v Krki. Do tu je vse v redu, kopalci pa že vsi letošnja sezono godrnjajo in se upravičeno jezijo nad oskrbnikom. Do gostov je vse prejkot prijazen, preveč besedišč in razlaga. V ponedeljek je prepustil slatčinice majhni skupini kopalcev za ves dan, trideset ljudi pa se ni imelo kje preobčiti, ko so se odpravljali domov. Zvedeli smo, da je »vestnega oskrbnika« komunalna uprava že desetokrat zamenjala opozarjala. Morda pa je v Novem mestu le še kak upokojenec, ki bi bil pripravljen to delo prevzeti in ga bolje opravljati? Kolikor se spomnim, prejšnja leta na kopalšču ni bilo nereda.

Krajevni odbor Socialistične zveze Dobravice je najbližji v občini. Kmetje so se pod vodstvom SZDL sami lotili popraviljanja vaških poti in gradnje novih. V 7 km dolgi poti od Grma do Dol Dobravice in od Dobravice do Metlike so vložili za 600.000 dinarjev vrednosti v obliki prostovoljnega dela in voženj, blizu 50.000 din so nabrali krajevnega samoprispevka, 50.000 din pa jim je dala občina. Zdalj potrebujejo za omejen pot 3000 kub. metrov kamna. Občina jim ga bo gotovo priskrbela, saj so občinski dinar obrnili kar 7-krat in iz

TELEVIZIJSKI STOLP so začeli graditi v Vinokovih blizu železniške postaje. Visok bo 101 m, tehtal okoli 65 ton in imel vse sodobne naprave. To bo najvišji stolp v državi.

OPREMO ZA DELO Z IZOTOPI si bo že letos nabavilo 40 naših podjetij, modernizirani pa bi lahko še kakih 10 industrijskih laboratorijev. Petletni plan predvideva, da bi ta modernizacija zajela nad 100 podjetij, vzgojili bi preko 400 strokovnjakov, tizirali in standardizirali nekvarne instrumente, ki jih dobriše del že zdaj izdeluje domača industrija.

Dovolj jajčk po zmernih cenah lahko dobijo novomeške gospodinjice že dalj časa v obeh poslovalnicah zelenjave v Novem mestu. Ker se vsičas primeri, da so jajca pokvarjena, jih prodajalke preizkušajo tako, da jih ob nšuju potresejo. Tak način preizkušanja pa ni najboljši, ker kakšen klopotec vseeno uide. Mislimo, da je potrebno v obeh poslovalnicah uvesti aparate za presvetljevanje jajc. Vsaka gospodinja bi se pri nakupu s pomočjo tega aparata prepričala, ali je jajce sveže ali ne. Aparat za presvetljevanje niso dragi, v ljubljanskih prodajalnicah jih že dolgo časa uporabljajo.

Julka ne najde pravice... Julka je stara znanka sodišča. Če ni tožnica, je oboževka ali pa vsaj prič. Včasih se iz oboževke spremeni v tožnico, saj pozna že vse paragrafe, čeprav je nepismena. Zadnja tožba teče že leto dni. Gre za spor med dedčeti: njo, ki je podedovala tri četrtine posestva, in zakoncem, ki sta podedovala le četrtino. Vsi so dedovali po Julkinem možu, ki je že pred leti zapustil to solzno dolino in s svojo smrtjo dal povod za dolgoletne tožbe, ki še danasnji dan niso zaključene. Stroški pri sodišču rastejo, vsaka stranka pa ima tudi svojega advokata, kar priča, da sta obe stranki stari znanaki sodišča...

Julka ne najde pravice... Julka je stara znanka sodišča. Če ni tožnica, je oboževka ali pa vsaj prič. Včasih se iz oboževke spremeni v tožnico, saj pozna že vse paragrafe, čeprav je nepismena. Zadnja tožba teče že leto dni. Gre za spor med dedčeti: njo, ki je podedovala tri četrtine posestva, in zakoncem, ki sta podedovala le četrtino. Vsi so dedovali po Julkinem možu, ki je že pred leti zapustil to solzno dolino in s svojo smrtjo dal povod za dolgoletne tožbe, ki še danasnji dan niso zaključene. Stroški pri sodišču rastejo, vsaka stranka pa ima tudi svojega advokata, kar priča, da sta obe stranki stari znanaki sodišča...

DOGODEK V KINU
Med ponedeljkovo prvo večerno predstavo »Nasvidenje Rima« je na balkonu znel ječati otrok. Naspred, nato čednje glasjeje, dokler ni med gledalci zavralo in je vse vprek godrnjalo. Nekdo je cokol zaživel. Vsem pa je začel otrok kričati na vse grlo in silisti je bilo, da ga nekdo ne bi dvorane.
Ker me je zanimalo, kaj je z otrokom in kdo je tista mati, sem zapustila dvorano že jaz in prostovoljno mlado žensko z otrokom in splošnišću. Hlaček in njegov pomočnik sta jo mirila, ker je bila srazbujena od skrznosti. Otroku deklica, je imela največ dve in pol do tri leta, je tako krčevito jokala da bi se je še kamen usmilil. Ko je ženska videla, da je opravljeno in da grlo malo vedenje, nedostojno matere, je hitela zatrjevati: »Saj je nisem topla, saj je nisem...« Otroku pa je od samega joka začel izhajati sapo in za je morala ženska nato na stranišču moliti z vodo.
Kolikokrat smo jo pitali o tem, da otrok ne spadajo k filmskim predstavam, pa ni dobil od njene. Kaže, da se v Novem mestu tega res ne da uiniti. In če toler ženske, ki imajo otroke, naj gredo v kino vsajkrat, ko so otroci za varnem in pod nadzorstvom domač ču pa tega morajo urediti, pa naj tudi same ostanejo doma.
R. B.

Dovolj jajčk po zmernih cenah lahko dobijo novomeške gospodinjice že dalj časa v obeh poslovalnicah zelenjave v Novem mestu. Ker se vsičas primeri, da so jajca pokvarjena, jih prodajalke preizkušajo tako, da jih ob nšuju potresejo. Tak način preizkušanja pa ni najboljši, ker kakšen klopotec vseeno uide. Mislimo, da je potrebno v obeh poslovalnicah uvesti aparate za presvetljevanje jajc. Vsaka gospodinja bi se pri nakupu s pomočjo tega aparata prepričala, ali je jajce sveže ali ne. Aparat za presvetljevanje niso dragi, v ljubljanskih prodajalnicah jih že dolgo časa uporabljajo.

Julka ne najde pravice... Julka je stara znanka sodišča. Če ni tožnica, je oboževka ali pa vsaj prič. Včasih se iz oboževke spremeni v tožnico, saj pozna že vse paragrafe, čeprav je nepismena. Zadnja tožba teče že leto dni. Gre za spor med dedčeti: njo, ki je podedovala tri četrtine posestva, in zakoncem, ki sta podedovala le četrtino. Vsi so dedovali po Julkinem možu, ki je že pred leti zapustil to solzno dolino in s svojo smrtjo dal povod za dolgoletne tožbe, ki še danasnji dan niso zaključene. Stroški pri sodišču rastejo, vsaka stranka pa ima tudi svojega advokata, kar priča, da sta obe stranki stari znanaki sodišča...

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Čedenski koledar

Četrtek 14. julija — Franc Petek 15. julija — Vladimir Sobota 16. julija — Dan top. JLA Nedelja 17. julija — Aleja Ponedeljek 18. julija — Miroslav Torek 19. julija — Vincenc Sreda 20. julija — Marijeta

KINO

Črnomelj: 15. in 17. VII. nemški film »Prfoks«. 19. in 20. VII. italijansko-francoski barvni film »Evropa ponosi«.
Dol. Toplice: 16. in 17. VII. francoski barvni film »Val me lahko ubijejo«. 22. in 23. VII. kitajski film »Belosino deklica«.
Kostanjevica: 17. VII. italijanski barvni film »Možje in volkovci«. 19. VII. francoski barvni film »Noč in megla«. 20. VII. jugoslovanski film »Vlak brez voznega reda«.
Novo mesto »Krkav« od 15. do 15. VII. ameriški barvni film »Avtošliska postaja«. Od 19. do 21. VII. ameriški film »Dvanajst jeznih mož«.
Mokronog: 16. in 17. ameriški barvni film »Savonar«.
Semlje: 17. VII. ameriški barvni film »Trobente opoldne«.
Senovo: 17. in 18. VII. italijanski film »Pustolovščine Arzena Lupena«.
Sevnica: 16. in 17. VII. mehiški film »Mridva«.
Trebnje: 18. in 17. VII. francoski barvni film »Nana«. Predstava v nedeljo ob 16. in 18.30 uri.
Zuzembek: 17. VII. ruski barvni film »Snežna kraljica«.

VEČ DELAVCEV sprejme s službo podjetje »Mineral« Ljubljana-Mo».

Interesirani naj se javijo na kurjni naslov pisмено ali osebno tajništvo podjetja najkasneje do 20. julija 1960. Stanovanje in hrana preskrbljena.

ZAHVALE

Za hitro zdravniško intervencijo, ki mi je rešila življenje, ter za vso priznanje in skrb, ki ste iskreno zahvaljujem očeh kirurgike, oddelka novomeške bolnišnice Marija Milek.

Ob težki izgubi naše ljube mame in stare mame

MARJETA GRAHEK
se toplo zahvaljujem vsem, ki so mi sudihi zadajo pomoč. Priredila braku vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje, nam izrazili sožalje in z nami sočustvovali. Posebno pa se zahvaljujem soseodom. Obovec, 8. julija 1960. Zalaželj.

PREKLETA

Janez Lampret iz Bruslic 27 preklujem vse, kar sem govoril zoper Marijo in Alojza Božič iz Bruslic kot nesrečnico

GIBANJE PREBIVALSTVA

BREZICE
Junija ni bilo rojstev izven bolnišnice.
Poročili so se: Milan Stela, avtomehanik iz Brežice in Olga Kršak, operacijska strožnica iz Zakota. Edvard Cirkni, trgovski pomočnik, in Elen Sotošek, tehničar za notranjo opremo, oba iz Sentjanca. Henrik Benčič, avtoklepar, in Antonija Arh, poljedelka, oba iz Hraštja pri Cerkljah.
Umrli so: dr. Josip Zdošek, odvetnik iz Brežic, star 78 let. Marija Poček, gospodinja iz Brezice, stara 62 let. Vinko Gernovšek, upokojenec iz Zakota.

ČRNO MELJ
Junija je bilo rojenih 5 deklic in 3 dečkov.
Poročili so se: Jožef Butala, rudar iz Vremskega Britofa, in Stefanja Stefanec, pletilja iz Metlike. Leopold Štukelj, posestnik iz Rožanca, in Jožefa Abec, delavka iz Metlike vasi.
Umrli so: Katarina Petrovič, uličarica iz Vranovič, stara 87 let. Marija Bukovec, gospodinja iz Jelševnika, stara 70 let. Jože Kure, kmet s Svibnika, star 73 let.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Nikolaj Adlešič, kmet iz Adlešev, je na poti iz vinograda padel in si poskodoval prsni koš. Ana Potokar, hčerka kmeta iz Dol. Kamenc, se je z viliami zbodila v domni gladi. Ana Kulovec, delavka z Urha, je padla s koleca in si poskodovala desno nogo. Valerija Mušič, hči kmeta iz Vel. Nerajca, si je pri izganjanju poskodovala levo roko. Marija Bukovec, žena upokojenca iz Vavte vasi, je na poti iz vinograda padla in se poskodovala. Ota Zverja, mizarja iz Kočevja, je v gostilni prijatelj v šali položil na tla in mu pri tem poskodoval levo roko. Milana Vidovič, avtomehanika iz Idrije, je z B. udaril z krampcem po glavi. Anton Tomičič, soferju iz Kočevja je padlo metrske poleno na glavo Antonija Šavšek, pletilja iz Blške vasi, je padla in si poskodovala desno roko. Marino Podlogar, kmet iz podkopa iz Muntca, je pri nabiranju borovnic v gozdu pletla kača. Franc Obšali, upokojenec iz Kočevja, je padel po stopnicah in si poskodoval glavo. Julij Maren, žagar iz Vel. Loke s iz. je pri delu poskodoval reko. Karmena iz Drenja — deklica, Zdenka Štop iz Dubravice — deklica, Dragica Sintič iz Velike vasi — deklica, Milica Pečolčič iz Rigone — deklica, Milka Skubic iz Prekopa — deklica, Štefica Šribar iz Ljubljane — deklica, Vasilija Arap iz Krške vasi — deklica, Ana Potokar iz Zuzpe vasi — deklica, Marija Grožnič iz Zdol — deklica, Ana Gružič iz Mrzlave vasi — deklica, Štefica Kramar iz Pletera — deklica, Marija Polaj iz Korima — deklica, Marija Radčič iz Sp. Dul — deklica, Anica Zerjav iz Trnja — deklica.

NOVO MESTO

V času od 5. do 11. julija je bilo rojenih 7 dečkov in 11 deklic.
Porok ni bilo.
Umrli so: Nikolaj Adlešič, posestnik iz Adlešev, star 83 let. Janez Kordič, uličkar iz Retji, star 67 let. Anton Turk, uličkar z Gor. Težke vode, star 90 let.

SEMIC

Junija je bil rojen 1 deček.
Poročili so se: Ludvik Ivaneti iz Osbornice in Antonija Dajman s Kala. Ladislav Gruđen in Valerija Avguštin, oba iz Mladice.
Umrli je Jože Plut iz Lipovca.

NOVO MESTO

V času od 5. do 11. julija je bilo rojenih 7 dečkov in 11 deklic.
Porok ni bilo.
Umrli so: Nikolaj Adlešič, posestnik iz Adlešev, star 83 let. Janez Kordič, uličkar iz Retji, star 67 let. Anton Turk, uličkar z Gor. Težke vode, star 90 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Frankovič Marija iz Črnomlja — deklica, Marija Furman iz Dol. Karteljevega — deklica, Vida Meteklo iz Sentjanca — deklica, Pepca Cesar iz Sentjanca — deklica, Hoda Met. Senica iz Dol. Sušice — deklica, Meri Novak s Senovega — deklica, Martina Jakše iz Gor. Gradisce — deklica, Pavla Ruzelj iz Sp. Vodca — deklica, Marija Krbec s Potovca — deklica, Ljudmila Grm iz Skotca — deklica, Vera Jalčič iz Dol. Kota — deklica, Tika Markovč iz Luze — deklica, Olga Markovč iz Vel. Loke — deklica, Terezijska Uhan s Kamne gore — deklica, Bronislava Tisu iz Krmelja — deklica, Marija Colarič iz Orehovca — deklica, Zorka Ivančič iz Goranje vasi — deklica, Mihaela Foršek iz Idrije — deklica.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Nežka Spiljer iz Zg. Obreža — deklica, Milka Borovčič iz Vel. Kamna — deklica, Anđela Karusta iz Drenja — deklica, Zdenka Štop iz Dubravice — deklica, Dragica Sintič iz Velike vasi — deklica, Milica Pečolčič iz Rigone — deklica, Milka Skubic iz Prekopa — deklica, Štefica Šribar iz Ljubljane — deklica, Vasilija Arap iz Krške vasi — deklica, Ana Potokar iz Zuzpe vasi — deklica, Marija Grožnič iz Zdol — deklica, Ana Gružič iz Mrzlave vasi — deklica, Štefica Kramar iz Pletera — deklica, Marija Polaj iz Korima — deklica, Marija Radčič iz Sp. Dul — deklica, Anica Zerjav iz Trnja — deklica.

V DRAGATUŠU SMO ZVEDELI

Kmetijska zadruga ima velike težave s potokom Podturnščico, ki poplavlja okolice travniške. Pridelek sena je zato mnogo manjši. Vodna skupnost Novo mesto že pripravila elaborate za ureditev struge. Upajo, da bodo potrebna sredstva dobili. 160 hektarjev lepih travnikov bo rešenih stalnih poplavl in bo lahko dajalo kmetje za razvijajočo se živinorejo.

milijonov dinarjev posejla so dobili iz združenih sredstev za posejevanje kmetijskva pri Zadrugi hranilnici in posejvalnici Novo mesto. Občina Črnomelj je tja prispevala 6 milijonov, KZ Dragatuš pa jih bo v obliki posojila uporabila za gradnjo hlevov.

Navdušenje za kmetijske stroje je lani prevzelo tudi Dragatuš.

tuščanke. Kmetijska zadruga je lupila kosilnico, pa so rekla: seveda, kosilnico zato, ker se s kosnjo ubadate moški. Kaj pa me ženske? Kaj ni tudi žetev s srpi naporno delo? Kombajn nam bo olajšal žetev, kombajn lupite! Ker zadruga ni imela lastni dovolj sredstev, so sklenili nabirati prispevke za sodeloželbo. Letos je njihovi vroči želji ugodeno novi kombajn, last dragatuške zadruge, že šanje po okoljskih njivah.

KZ Dragatuš bo še letos na svojem kmetijskem proizvodnem obratu, ki je nastal iz melioriranih stelnikov, zgradila pitališča za 100 glav živine, 6

Julka ne najde pravice...

tež razpravi sta govorila v glavnem le advokata, ker so vsi vedli, da bodo morali že stotič poslušati isto Julkino zgodbo, če jo le puste do besede.

— Vi priznate meni, jaz vam...
— Obresti oba nič...
— Stroške pa vsak svoje...
— Ne, ni mogoče...

Brezbova Julka je miglna za ustnicami, napačala ušesa, bistro pogledovala zdaj tega zdaj onega advokata in kadar se ji je zdelo primerno, ali pa se je morda na kaj sponarila, zajokala ali se zasmejala. Advokata sta med tem gleda denarne tožbe uredila tako, da nobena stranka ne bo drugi ničesar plačala — pa: ena bo plačala stroške sodišču in pričam. Tožbo glede parcel pa bodo nadaljevali, ko bo zemljišče zmerjeno.

Priča — kmet je zahteval za pot na sodišče dnevnik (1500 din) in povrnitev prevoznih stroškov. Sodišče je zahtevk znižalo na okoli 1200 din, kar bi morala plačati Julka. Ta je dejala priči:

— Če ne bom imela denarja, ti bom dala pa za toliko mrve.
Enemu izmed advokatov je bilo vsega dovolj in je pripomnil:

— Kaj se pa potem tožarite že 20 let, če nimate denarja? x x x

Julka je za danes opravila na sodišču. Toda še bo prišla. Pravi jo, da bo hodila tako dolgo, dokler je ne bodo zanesli na pokopališče pri domači cerkvi. Takrat ji bodo morda dali na grob napis:

— Tukaj počiva Julka, ki ji je končno nebeška pravica dodelila njeno zadnjo parcelo. Posvetna sodišča ji kaj takega na zemlji niso mogla priskrb...

Osem ur z „letečo LM“

»Nisem vedel...« — »Ko sem šel od doma, je bilo vse v redu...« — To sta izgovora, ki ju najpogosteje slišijo prometni miličniki — Ali se res ne zavedamo, da so od naše pazljivosti na cesti odvisna življenja ljudi?

Kmalu za gradbiščem tovarne zdravil smo dohiteli tovrnjak z evidenčno številko S-4520.

TAM 4500, prekučnik. Trikotnik na stehi kabine ima dvignjen, čeprav nima priklopa. Vozi s hitrostjo 60 km na uro! Je ugotovil miličnik Jože mimgrede.

Poizkusimo ga prehiteti, je dodal kmalu nato in pritisnil na ročico za plin. Približali smo se. TAM je vozil po sredi ceste in nam zapiral pot. Jože je zatrobil. Nič. Zatrobil je še enkrat in še in še, toda tovrnjak pred nami jo je ubiral po sredi ceste...

Sofer je brez posluha. Ne sliši zvočnih znakov, niti se ne ozre v ogledale ob svoji levi. Počas moramo za njim, saj bomo kmalu na dovozu — je mirno ugotovil Jože.

Naš prednik nas je končno in spustil na dovoz k avtomobilski cesti. Prva postaja. Nismo dolgo čakali. Skozi Mačkovec je pripotal star osebnik

avtomobil. Motor je rjovel kot pri tanku, za njim se je kadilo. Hudčeva skatla, na kratko. Pravičnik je zavil na dovoz proti Ljubljani, pa že po 100 m ustavil, obrnil in zavil nazaj v Mačkovec, prispel na dovoz proti Zagrebu, zapeljal čez levo polovico nove ceste in smuk proti Ljubljani.

Stop! Nepravilno ste pripeljali na avtomobilsko cesto, je spregovoril miličnik Martin. Steklo v vratih se je spustilo, skozi odprtino je prikukal preplašen obraz. Nekaj besed v tujem jeziku. Priskočil sem na pomoč.

Parlate italiano? — Si, si! Io sono Greco! Dim se je medtem malo razkidal in prikazala se je evidenčna tablica. Res, Grčija. Evidenčna številka 306-876.

Povedal sem mu po italijansko in bil ves čas v strahu, da se bo možak podelal v hlače. Priznal je, da ve kaj je avtomobilska cesta, da pa se je bal, da ne bo pri dovozu za Ljubljano speljal klanca in je zato obrnil. Že štiri dni potuje iz Grčije po Jugoslaviji. Ni mislil, da smo tako natančni... Se majhna pridiga in možak je, čeprav ves moker od strahu, z zadovoljstvom v obeh odkašljal proti Ljubljani...

Tudi majhne napake so lahko usodne. Počas smo brzeli proti Otcu in ustavili pri Petrolovi črpalnici.

Pripeljal je osebnik avto S-1889 in ustavil. — Benzin prosim! Medtem ko je tekel benzin v zbiralnik, je Martin že našel napako. Pristopil je, ko je tovarišica sedla za krmilo.

Krmilom poleg njega sedi sopotnica, mlado dekletce. Voznik izstopi. Grd je kot smrten greb, z desajso hojo odide v poslovalnico Petrolo. Zvižga nek napev in slabo prikrieva nerovo. Že smo pri avtomobilu. Dekle nas zviška pogledoma.

NA CESTI ZARES NISI VEČ SAM...

Idilični, v davnilno pozabe odmaknjenih časov, ko se je skozi vas le ob nedeljah pokadil prah za zapravljički, med tednom pa za redkimi vozniki, tudi na Dolenjskem in v Spod. Posavju že davno ni več. Zadnjih deset let si je motorizacija krepko utrla pot tudi v naše kraje. O tem nas prepričljivo pouče naslednje številke:

30. JUNIJA 1960 JE BILO V NOVOMEŠKEM OKRAJU:

1591 motornih koles — 705 osebnih avtomobilov — 443 tovornih avtomobilov — 28 specialnih vozil — 120 priklopnikov — 122 traktorjev — SKUPAJ: 3.069 MOTORNH VOZIL, razen tega pa nekaj nad 1.200 MOPEDOV

Od tega je bilo samo v letošnjem I. polletju registriranih 522 novih vozil: 270 motornih koles, 164 osebnih avtomobilov, 37 tovornih avtomobilov, 23 priklopnikov in 28 traktorjev.

KOLIKO PA IMAMO V OKRAJU VOZNIKOV MOTORNH VOZIL?

Podatki nam povedo: 1085 poklicnih voznikov, 3998 voznikov-amaterjev in 1478 voznikov-mopedistov. — V prvem polletju se je prijavilo k izpitu za voznike motornih vozil 876 kandidatov, izpita pa si opravilo kar 291 kandidatov ali dobrih 33 odstotkov! Mar se vam ne zdi, da se posamezniki zelo neresno pripravljajo na odgovorno upravljanje z motornim vozilom?

Ko je pred leti zaropotal skozi vas osebnik avtomobil, je marsikje mlado in staro drlo za njim ali se vsaj radovedno oziralo, kdo se prevaža po svetu... Zda, ko imamo v okraju že več kot 3.000 motornih vozil, se kaj takega ne zgodi več. Povečala pa se je nevarnost, da se nam ob neprimernem obnašanju na cestah lahko zgodi lažja ali hujša nesreča. Zato ne pozabimo:

NA CESTI ZARES NISMO VEČ SAMI! Vedno več je njenih uporabnikov — in za vse, voznike in pešce, mora veljati strogo pravilo: UPESTEVAJ CESTNOPROMETNE PREDPISE! BODI PRAVIDEN IN VLJUDEN! NE IZSILJUJ PREDNOSTI!

Dvignite prosim levi smernik v redu! Se desnega prosim! Ta pa se je zataknil. Nikakor ni zlezel kvadratu. — Saj dela samo namazati ga je treba, je izjavila tovarišica.

Vozniško dovoljenje, prosim! — Kaj mislite, da ga nimam? — Nisem tega rekel, prosim sem samo, da mi ga pokažete. S senco jeze na obličju je tovarišica ponudila zahtevani dokument.

V redu! Lahko odpeljete, smernik pa je popravite. Avto je oddrsel proti Zagrebu. Nato je pripeljal pred črpalno tovarnjak S-3342. Jože ga je opazoval med vožnjo.

Ko da bo zdaj zdej padel na nos, tako se ziblje. Pochkali smo, da je voznik opravil pri črpalni. Nato je Jože voz preizkusil. — Voz je v redu, je ugotovil, nekaj pa je vseeno narobe! Voznik je mekal.

Evidenčna tablica je pripomnil Jože. Brez besede je vzel sofer krpo in obrisal iz nje debelo plast prahu in blata ter se opravičil.

Jaz vozim po Beogradu! — Vozovi so drveli v obe smeri mimo nas. Nenadoma je s stare ceste pripeljal osebnik C-10298, smuknil preko leve polovice avtomobilske ceste in hajd proti Ljubljani.

Stop! Nepravilno ste pripeljali na cesto! — Izvinite, nisam znao, se vjudno opravičuje voznik in povpraša, kaj je bilo narobe. Sledi ogorčeno zatrjevanje, da je pripeljal pravilno. Vprašuje zakaj niso pri dovozu postavljeni znaki. Vmešajo se še trije potniki.

Dovoz na avtomobilsko cesto je dovoljen samo v smeri vožnje. Peljete proti Ljubljani, prišli pa ste z leve strani, razlega miličnik Martin.

Ni res, jaz sem pripeljal pravilno! — Prav, pripeljali ste iz grada v smer Ljubljane in prišli tod. Povejte, katera stran ceste je to. Sledi »posredni odgovor«:

Kaj boste govorili vi! Jaz že dve leti vozim po Beogradu in nimam nobenih težav! — 600 din, prosim. — Izposodite si pri potnikih: če bom delal prijavo, boste plačali več!

Naredite prijavo! Martin piše, voznik podpiše, pokaže dokumente, družba pa se ogorčena, češ storišil ste nam krivico, odpelje proti Ljubljani.

Sopotnica

Iz Zagreba je pripeljal osebnik avtomobil, inozemec — Italijan, za

duje skozi stekla in hiti tlačiti v usta bombone. Voznik se je vrnil.

Dokumente prosim! — Prego. Z drhtečo roko ponudi potni list in pokaže vizo.

NEKAT OKROGLIH

NEVOŠČLJIVOST — »Kako da si kupila kar celo balo tega blaga?« — »Nočem, da bi srečala še katero v enakih obleki.«

DOBER PRAŠEK — »Možu sem nasula v kavo prašek, ki človeku prignusi alkohol.« — »Pa je nehal piti?«

NE SMEJUJO SE NJIM — S svojo nekonkretnostjo članek pod istim naslovom od 19. maja 1960 tendenciozno zasmehuje in žaljivo priznava versko skupnost in njene pripadnike v naši državi. Samovoljna in izmišljena je zgodba o pogrebnem obredu Jehovih pričevalcev in v bistvu neresnična. Res je nasprotno, da Jehovi pričevalci pri pogrebnih obredih ne opravljajo splošnih nikalnih ceremonij in tvorijo njihov obred le krajsa molitev in primerni govor, ki temelji na krščanski nauku svetega pisma, kar edino določajo pravila verske skupnosti Jehovih pričevalcev v FLRJ za tako priložnost.

Zato prosimo Krščansko versko skupnost Jehovih pričevalcev v FLRJ s sedežem v Beogradu, naj njej in njenim vernikom prizadejane žalitve smatra kot da jih sploh ni bilo, ker nam je bil članek pod naslovom »Ne smejte se njim« pravzaprav podtaknjen, in da ne uvede proti nam sodnega postopka.

»Ne vem, kako bi rekla? Kave res več ne pije.«

SKOTSKA — »Kam pa tako tečeš, Mack?« — »V trgovino, da prej ne zapro. Na glavniški se mi je zlo-mil zob.« — »Zaradi enega zoba boš kupil nov glavnik?« — »Veš, ta zob je bil zadnji.«

DVA OGLASA — »Če ima kdo kake vesti o mojem sinu, prosim, naj jih ohrani zase.« — »Mlad, zdrav in odločen možki iščem delo za svojega strica, ki me je tudi doslej vzdrževal.«

— Dober večer, gospa! Vaš sosed sem. Pošilja me žena, naj vas vprašam, če morda želite malo platna za okenske zaveses...

Se dokumente od gospodične, prosim. Gleda kot da ne razume. Prevedem. Odgovori hrvaško. Ona je »supunica« za Ljubljano. In odpru vrata avtomobila. — Jaz sam studentkinja iz Zagreba! — Dokumente, prosim. Dekle z dobro hlinjeno navadnostjo dvigne torbico s kolen, toda prsti ji drgetajo, torbica zdrse iz rok. To se ponovi tudi z denarnico. Končno je osebnik legitimacija je tu. — Hvala, in srečno pot. Dekle (ne vem če je to ime zaslužila) je s tulcem nadaljevala pot proti Ljubljani...

Naš zrak — Tudi mi smo nadaljevali pot, le da v nasprotno smer. Jože je med vožnjo vključil radiotelefon. — Halo Netopir! Javi se mi! Halo Netopir! Ključiče Riba! Iz zvočnika je zahreščalo: — Tukaj Netopir. Slišim te, Riba. — Je kaj novega? — Nobene depeše. Riba, nobene depeše! Jože je izkličil in nato vključil Zagreb. V zraku je bilo vse tiho. Morda čez 10 ali 15 minut pa je v zvočniku zahreščalo: Halo FG 6. Javi mi se! Halo FG 6. Javi mi se! Gde si? — Ovdje sam, šta je — Gde se nalaziš? Težka saobračajna nesreča na Donjem polju! Gde si? — Nalazimo se kod Zapršiča. Polazimo odmah...

»Usmilite se me!« — Pripeljal je proti nam kot senca smrti. Luči so mu le malo svetle. Stari tovarnjak, tetka Unra, ves zvezan z žico. Med volno je gotovo prevozil vsa zaveznika bojišča. — Stopi! Ustavil je zelo dolgo, na odvoz zavil zelo nerodno. — Kaj je z vašimi lučmi, tovariš? Iz kabine je pogledal preplašen obraz. — Ko sem šel od doma, je bilo vse v redu, najbrž so prekinjeni stiki. Sledila je preizkušnja. Krmilo tako trdo, da ga komu obrabeš, možna zavora ne dela, z ročno ustaviš na 15 m pri hitrosti 35 km na uro... — Smetite tablico in se takoj vrnite po stranski poti domov! — Usmilite se me! Sedem otrok imam doma, po dva grem. — Kaj bodo vaši otroci, če koga povozite in boste »sedeeli«? leto, dve ali tri, morda celo več? Ni vedel odgovora. Prosil je, mole-doval in polzkusil celo Jokati. Nazadnje je snel evidenčno tablico. Jože mu je napisal dovoljenje za dokončanje vožnje. Po-

- Osem ur z letečo na avtomobilski cesti. Revija jeznih obrazov, preprirov in psovok. Osem ur naporenega nočnega dela za varnost prometa, za naša življenja. Tudi na razumevanje naletiš. ● Poklicni vozniki so že spoznali, da je prometni miličnik njihov pomočnik. Ne gledajo ga sovražno, kot stari znanci se pozdravljajo, opravičijo se za napake, takoj jih popravijo in odhite naprej. ● Oboji so otroci kilometrov in možje ceste. Obojim so zaupana naša življenja in to jih veže.

Nepošteno barantanje

Dovoz pri Vidmu-Krškem. Osebnik avto H-21923 je pripeljal iz Zagreba. Vozil je po sredi ceste. Martin je dvignil stop palico. Voz se je zamajal, zapeljal mimo nas in obstal sredi ceste. Opazili smo, da se voznik in spremljevalec malo preveč sklanjata drug čez drugega. Ko smo prišli k avtomobilu, je sedel za krmilom drug obraz.

Prometno dovoljenje, prosim! — Jaz ga bom dal, se je oglasil »prejšnji voznik«. — Se vozniško dovoljenje, prosim! — Tega ima pa tovariš!

Ne, vašega prosim, vi ste prej sedeli za krmilom. Nazadnje sta priznala, da se je eden učil voziti... — Dvakrat po 300 din, prosim. Avtomobilska cesta ni prostor za avto šolo! Tu vozijo avtomobili s hitrostjo 100 km na uro.

Pogovorimo se: naj bo 500 din dovolj. — Ne. Oba sta naredila prekršek, torej plačajta. — Nita imela denarja, napisali smo prijavo...

»Ko sem šel od doma, je bilo še vre v redu...« — Vozniki amaterji, okuženi od boleznih »motoristov«, so poglavje zase. Največ smo jih našli na dovozu pri Brezicah. Tam smo imeli polne roke dela. Roler, zadaj filmska diva,

sedeča postrani. On brez prometnega dovoljenja. Ne ve odgovoriti, zakaj ga nima. Da ga je pozabil doma in da smo praveč natančni, je stisnil skozi zobe.

Osebnik avto pripelje iz Zagreba. Spretna močna luč ne deluje. Odgovor: ko sem šel od doma, je bilo vse v redu. Za nameček še nekaj grobih kletvic na račun Ljudske milice.

Drug osebnik avto. Evidenčna tablica zadaj ni razsvetljena. Trije sopotniki. Voznik kolne. — Nisem vedel, saj bom popravil. Ko sem šel od doma, je bilo vse v redu.

Tretji osebnik avto. H-10190. Zapeljal je mimo dovoza in nato ustavil, hladnokrvno obrnil na avtomobilski cesti in nas šele nato opazil. Bilo je ponoči... Voznik se ni izgovarjal. Molče je plačal 500 dinarjev. Na obrazu je bilo videti, da bo teh 500 din koristila šola. Torej srečno H-10190!

Ko smo se vrnili v Novo mesto, je bilo že jutro. Ema izmed brezštevlnih naših prometne LM, ki tako skrbno bdi nad varnostjo prometa. Ema izmed noči, kakršnih bo še mnogo.

MILOŠ JAKOPEC

BOGOMIL LILIJA: NA SPREHODU PO MALO ZNANI NOVOMEŠKI OKOLICI

»Kadar misliš, da že vse znaš in nimaš več notranje potrebe, da bi se še česa naučil, si resnično dozorel za pokoj«, mi je zatrdil sopotnik, s katerim sem hodil nedavno tega po krajih, kjer so malokomu znani kraški pojavi.

Geograf dr. Roman Savnik, vodja Inštituta za raziskovanje Krasa v Postojni, mi je izrazil to misel, ko je tekel razgovor, kako obširno je področje jamarjev in vseh, ki se kakorkoli bavijo z raziskovanjem kraških posebnosti, pa naj so to kraški izviri, požiralniki, ponikalnice, vrtače, prepadine ali jamsko živalstvo in predjamsko rastlinstvo.

»Če bi vsi«, tako je nadaljeval, »ki jih to zanima, še tako marljivo delali, ne bi mogli vsega na Dolenjskem opraviti niti v dolgih desetletjih. Komaj se namreč lotiš enega problema, že ti ta odpre polno novih vprašanj, ki terjajo odgovor.«

Po lepih, obema docela neznanih kottičkih dolenskega krasa sva spetoma pretaknila vrsto globač, studencev, potokov itd., kar se le da natančno.

Bilo je čemerikavo jutro in že sem nameraval vzeti s seboj dežni plašč kot ga je imel prijatelj. Čeprav ni bil težak, je bil vendar obema odveč.

Potovanje iz Birčne vasi, ki sva ga opravila v velikih ovinkih do Novega mesta, sva pričela v zgodnjih jutranjih urah. Od šole na Ruperč vrhu sva krenila proti železniški postaji s ceste v gozdju, kjer je struga potoka, ki pa živi le v hudem deževju. Zato tokrat v njem ni bilo vode. Ob vstopu v Birčno vas sva se zgledala pri Smrekarjevem očetu, da bi nama pokazal pot do obeh studencev pod vasjo in dal potrebna pojasnila o teh vodah ter kraju, njivah in travnikih tam okoli. Trava je bila še rosna in kmalu sva imela mokro obutev in hlačnice. Vendar na to nevšečnost ni bilo časa misliti. Sicer pa sva vedela, da to ne bo trajalo dolgo. Sonce je namreč začelo stanovitneje kukati izza oblakov in obetal se je lep sončen dan.

Sosedov oče, ki je kosil travo blizu izvirka s pitno vodo, ki nikdar ne usahne, nama je povedal, da ta ob hudem deževju bruhaja iz jame, obdane z betonskim zidom. Voda, se takrat razliva po travniku navzdol v dolino, v strugo, po kateri navadno priteka še voda iz bližnjega studenca, kamor gonijo napajati živino. Ta izvir je bil tokrat suh.

»Pa veš, od kod izvira lme Birčna vas?« me je pobaral prijatelj. Pojasnil mi je, da prihaja iz besede »vir«, torej »Virčna vas« — Birčna vas, podobno kot »Vršna sela« — Uršna sela. Pri tem sem se sam spomnil na »Ušivec«, ki je nastal iz »Viševca«.

V torinski porodničnici v Italiji je te dni postala mati 13-letna Adriana Gigliotti, prav gotovo najmlajša evropska mati. Z desetim letom so jo zaročili s 15-letnim vajencem, s katerim se je poročila, ko je imela dvajset let. Porod je potekal popolnoma v redu. Otok (sin) je tehtal 3,5 kg.

Enajstletni Terry Burnett iz Destinata na Floridi v ZDA je imel te dni neznanško srečo kot športni ribič: na navadno športno ribiško pripravlo je s čolna svojega očeta ujel tri in pol metra dolgega in 250 kg težkega morskega psa. Če pričče ne lažejo, je boj med dečkom in živaljo trajal uro in pol, nakar je ropar popustil in se dal zvčeti na suho. Seveda je bila to prava senzacija in o dogodku so pisali vsi ameriški časopisi.

Pred sedemnajstimi leti so v porodničnici v Hanau v Nemčiji zamenjali po pomoči dva novorojenčka. Bili sta to dve dekletci. Seveda o tem ni nihče nič vedel do danes. Stvar je pojasnil nek profesor, ki je postal pozoren na izredno podobnost ene izmed deklic z materjo druge deklice. Preiskavi krvi in kože sta potrdili njegova predvidevanja. Na stiki je Heidi Spittthor, ena izmed obeh zamenjank, s svojo nepravim očetom za hrbotom. Ob tem pa je dekletko izjavila, da sploh ne misli zapustiti svojih »nepravih« staršev.

Američanka Joyce Jameson ima veliko igralsko ambicijo, kar pa ji seveda še ni moglo pomagati na oder. Ker pa je zelo podobna Marilyn Monroe, je to izkoristila za posnemanje te igralkice. To ji je pomagalo do manjših vlog na domačem podeželskem odru in ji končno dalo poguma, da je odšla v Hollywood, kjer pa je našla gluha ušesa in zaprte oči za vse svoje čare in sposobnosti. Vsa podobnost s slavno Marilyn ji ni nič koristila.

PIŠE: Drago Bresnjar. ZAKAD OBALNA RIŠE: Milan Maver.

28. V zalivu sta Bojan in Jure veselo pričakala profesorja in Mašo. Tudi Nemeec se je pozdravil s profesorjem. Pripovedoval mu je, da bo zbiral školjke in morsko rastlinje. Toda zagovoril se je, profesor se je razumel na morsko rastlinstvo. — »Zakaj ste prišli sem? Tu je obala pušta.« — »Svetovali so mi tako,« je rekel Nemeec. — »Potem vam pa svetujem jaz, da se podate na otoke, kjer boste to laže napravili. Ali imate ves pribor, ki je potreben?« — »Dobim ga, Cakam, da mi ga pripelje neki ribič iz mesta,« je rekel Nemeec v očitni zadregi. — Profesorju očitno ni bil všeč. Vrnil se je k fantoma in Maši, ki so si ogledovali ribe za podvodni lov.

29. »Danes prepuščam Mašo vajinemu varstvu,« je rekel profesor Bojanu. »Pazite, da se kaj ne zgodi. Motorja ne prži-gajte! Vrnem se zvečer, ker imam opravke v mestu. Glej, Mašica, da boš ubogala!« — »Nikar se ne boj, očka,« je objubljala deklica. »Lovili bomo ribe in celo košaro lepih školjk bomo nabrali.« — Preden se je profesor poslovil, se je še obrnil k fantoma. — »Bolje je, da se z Nemeecem ne družite,« jima je potihoma rekel. — »Osaben je in laže. Če bi kaj hotel, pokličite barbo Marka. Doma krpa mreže.«

30. Ko je profesor odšel, so se Bojan, Jure in Maša lotili prirav za podvodni lov. Poklicali so tudi Mišo, naj pride, ker se je Nemeec sončil v pesku in ni kazalo, da se bo premaknil z obrežja. Toda Mišo ni maral priti. — »Opanki me žulijo,« je zaklical. »Moram si popraviti jermen.« — Mladi so sedli v čoln. Nemeec je prišel bliže. — »To je motorni čoln, ali ne?« je vprašal. — »Če boste naleteli na kake školjke, mi jih prinesite. Dobra plačila.« — Stopil je v čoln, se zibal na krnu in si ga ogledoval. Sele ko so mu rekli, da bodo odrinili, je skočil nazaj na obalo.